

T.C
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MUSİKİSİ ANASANAT DALI
TÜRK MUSİKİSİ PROGRAMI

ARTVİN YÖRESİ HALK OYUNLARI ÜZERİNE
DERLEME VE İNCELEME ÇALIŞMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Çağlar DEMİRCİ

Danışmanı
Doç. Dr. Pınar SOMAKÇI

İstanbul-2013

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

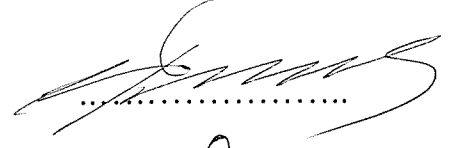
Türk Musikisi Anasanat Dalı Türk Musikisi Programı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi **Çağlar Demirci** tarafından hazırlanan " **Artvin Yöresi Halk Oyunları Üzerine Derleme ve İnceleme Çalışması**" adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi:18.09.2013

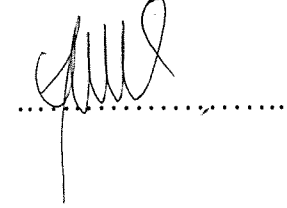
(Jüri Üyesinin Ünvanı , Adı , Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

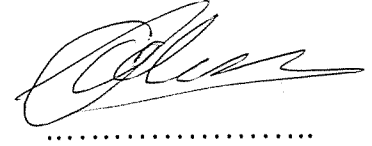
Doç. Dr. Pınar Somakçı
Danışman –Haliç Üniversitesi

Doç.Dr.Serpil Mürtezaoğlu
Üye-İTÜ Üni. Türk Musikisi ASD

Yrd. Doç.Çetin Körükçü
Üye-Haliç Üni. Türk Musikisi ASD

Prof.Mutlu Torun
Türk Musikisi ASD (Yedek)

Yrd. Doç. Dr. Beray SELEN
Haliç Üni. Opera Böl (Yedek)

.....

ÖNSÖZ

Bu çalışma 2011 – 2013 yılları arasında T.C. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Musikisi Ana Sanat Dalı'nda yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Üniversite eğitimine başlamadan önce bana bu yolda her türlü yardımını esirgemeyen üzerimde emeğini olduğunu düşündüğüm Yücel DEDE'ye teşekkürü bir borç bilirim. Ege Üniversitesi ve sonrasında aldığım eğitim boyunca en değerli bilgilerini benimle paylaşan yol gösteren değerli hocalarıma teşekkür ediyorum.

Tez çalışmam için müzik arşivini benimle paylaşan Erhan GÜL ve Alper PEHLİVAN arkadaşlarıma da teşekkür ederim. Tez çalışmamda yöreyle ilgili engin bilgilerini benimle paylaşan Gökhan ÜLKER, Uğur URAL, Yücel DEDE, Kemal ÖZBIYIK, Yaşar URHANTEKİN ve Zeki AKALIN' a verdikleri değerli bilgiler için çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans eğitimimde büyük bir gayret ve özveriyle çalışmamı takip eden, gösterdiği sabır ve hoşgörülle bana destek olan tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Pınar SOMAKÇI' ya çok teşekkür ederim.

Son olarak hayatım boyunca bana destek olan ve verdiğim her kararın arkasında durarak benim bu günlere gelmemi sağlayan sevgili aileme sonsuz teşekkür ederim.

İstanbul, 2013

Çağlar Demirci

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

KISALTMALAR	VII
TABLolar LİSTESİ.....	VIII
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XI
ÖZET.....	XIV
SUMMARY	XV
1.GİRİŞ	1
2. ARTVİN İLİNİN TANITILMASI	2
3. ARTVİN HALK OYUNLARI VE MÜZİĞİ	4
3.1. Halk Oyunlarına Genel Bakış.....	4
3.2. Artvin Halk Oyunları.....	8
3.3. Artvin Halk Müziği	13
3.4. Artvin Yöresi Halk Müziği Çalgıları.....	14
3.4.1. Zurna	14
3.4.2. Kaval	14
3.4.3. Mey	14
3.4.4. Tulum	15
3.4.5. Dūdük.....	15
3.4.6. Çimon (Billi)	15
3.4.7. Bağlama(Divan Sazı)	16
3.4.8. Kemeñçe.....	16
3.4.9. Akordeon.....	16
3.4.10. Davul.....	17
3.5. Artvin Halk Oyunları Müzisyenleri	17
3.5.1. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Davul Sanatçıları	17
3.5.2. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Zurna Sanatçıları:	18
3.5.3. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Mey Sanatçıları:.....	19
3.5.4. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Tulum Sanatçıları:	19
3.5.5. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Akordeon Sanatçıları:	20

3.5.6. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Kemeçe Sanatçıları: 20

4. ARTVİN HALK OYUNLARI MÜZİKLERİNİN VE RİTİMLERİNİN NOTAYA ALINMASI VE KÜNYELERİNİN İNCELENMESİ 21

4.1. Artvin Halk Oyunları Künyelerinin İncelenmesi	21
4.1.1. Atabarı Oyunu	22
4.1.2. Ahçik Barı Oyunu	22
4.1.3. Cilveloy Oyunu	23
4.1.4. Döne Oyunu	23
4.1.5. Uzundere Oyunu	24
4.1.6. Yengecan Oyunu	24
4.1.7. Koçari Oyunu	25
4.1.8. Mendo Oyunu	25
4.1.9. Kobak Oyunu	26
4.1.10. Sasa Oyunu	26
4.1.11. Sallama Oyunu	27
4.1.12. Şahlan Oyunu	27
4.1.13. Tulum Oyunu	28
4.1.14. Üç Ayak Oyunu.....	28
4.1.15. Düz Horon Oyunu	29
4.1.16. Vazriya Düz Horon Oyunu	29
4.1.17. Salyabasma Düz Horon Oyunu	30
4.1.18. Karabağ Oyunu	30
4.1.19. Ardanuç Karabağ Oyunu.....	31
4.1.20. Ondörtlü Oyunu	31
4.1.21. Acara (Kadın) Horonu Oyunu.....	32
4.1.22. Acara (Erkek) Horonu Oyunu	32
4.1.23. Şavşat Barı Oyunu	33
4.1.24. Yayla Barı Oyunu	33
4.1.25. Üç Ayak Barı Oyunu.....	34
4.1.26. Ardanuç Ağır Bar Oyunu	34
4.1.27. Ehlocan Barı Oyunu	35
4.1.28. Kız Horonu Oyunu	35
4.1.29. Deli Horon Oyunu.....	36
4.1.30. Sardi Deli Horon Oyunu	36

4.1.31. Kuçen Deli Horon Oyunu	37
4.1.32. Teşi (Kız) Oyunu.....	37
4.1.33. Teşi (Erkek) Oyunu.....	38
4.1.34. Sarı Çiçek Oyunu	38
4.1.35. Temur Ağa Oyunu.....	39
4.1.36. Daldalan Oyunu	39
4.1.38. Hemşin Oyunu	40
4.1.39. Ardanuç Hemşin Oyunu.....	41
4.1.40. Şavşat Hemşin Oyunu	41
4.1.41. Borçka Hemşin Oyunu	42
4.1.42. Hopa Hemşin Oyunu.....	42
4.1.43. Arhavi Canlısı Oyunu	43
4.1.44. Damat Bağlama Oyunu	43
4.1.45. Memedina Oyunu	44
4.1.46. Narina Oyunu	44
4.1.47. Papilat Oyunu.....	45
4.1.48. Sarızambak Oyunu	45
4.1.49. Adamoğlu Horonu Oyunu.....	46
4.1.50. Hevek Barı Oyunu.....	46
4.1.51. Sol Ayak Barı Oyunu	47
4.1.52. Tekayak Barı Oyunu	47
4.1.53. Çiftayak Barı Oyunu	48
4.1.54. Üçayak Barı Oyunu.....	48
4.1.55. Tavuk Barı Oyunu.....	49
4.1.56. Tamara Oyunu.....	49
4.2. Artvin Halk Oyunları Müzik ve Ritim Notalarının İncelenmesi.....	50
4.2.1. Barlar.....	51
4.2.1.1. Atabarı Oyunu	51
4.2.1.2. Ahçik Barı Oyunu	52
4.2.1.4. Döne Oyunu	54
4.2.1.5. Uzundere Oyunu	55
4.2.1.6. Yengecan Oyunu	56
4.2.1.7. Koçari Oyunu	57
4.2.1.8. Mendo Oyunu	58

4.2.1.9. Şahlan Oyunu	59
4.2.1.10. Sol Ayak Barı Oyunu	60
4.2.1.11. Hevek Barı Oyunu.....	61
4.2.1.12. Daldalan Oyunu	62
4.2.1.13. Temurağa Oyunu.....	63
4.2.1.14. Ardanuç Ağır Bar Oyunu	64
4.2.1.15. Şavşat Barı Oyunu	65
4.2.1.16. Yayla Barı Oyunu	66
4.2.1.17. Teşi (Kız) Oyunu.....	67
4.2.1.18. Üç Ayak Ağır Barı Oyunu	68
4.2.1.19. Ehlocan Barı Oyunu.....	70
4.2.1.20. Üç Ayak Oyunu.....	71
4.2.1.21. Tekayak Barı Oyunu	72
4.2.1.22. Çiftayak Barı Oyunu	72
4.2.1.23. Üç Ayak Barı Oyunu.....	73
4.2.2. Horonlar	74
4.2.2.1. Kobak Oyunu	74
4.2.2.2. Sasa Oyunu	75
4.2.2.3. Sallama Oyunu	76
4.2.2.4. Tulum Oyunu	77
4.2.2.5. Adamoğlu Horonu Oyunu.....	78
4.2.2.6. Arhavi Canlısı Oyunu	79
4.2.2.7. Damat Bağlama Oyunu	80
4.2.2.8. Memedina Oyunu.....	81
4.2.2.10. Papilat Oyunu.....	83
4.2.2.11. Sarızambak Oyunu	84
4.2.2.12. Düz Horon.....	85
4.2.2.13. Vazriya Düz Horon	85
4.2.2.14. Salyabasma Düz Horon.....	86
4.2.2.15. Acara Kadın Horon Oyunu	87
4.2.2.16. Acara Erkek Horon Oyunu	88
4.2.2.17. Kız Horonu Oyunu.....	89
4.2.2.18. Deli Horon Oyunu.....	90
4.2.2.19. Sardi Deli Horon Oyunu	91

4.2.2.20. Kuçen Deli Horon Oyunu	92
4.2.2.21. Hemşin Oyunu	93
4.2.2.22. Ardanuç Hemşin Oyunu.....	94
4.2.2.23. Şavşat Hemşin Oyunu	95
4.2.2.24. Borçka Hemşin Oyunu	96
4.2.2.25. Hopa Hemşin Oyunu.....	97
4.2.26. Coşkun Çoruh Oyunu.....	98
4.2.3. Karşı beri (Düet) Oyunları	99
4.2.3.1. Sarı Çiçek Oyunu	99
4.2.3.2.Karabağ Oyunu	100
4.2.3.4. Ondörtlü Oyunu	102
4.2.4. Seyirlik Oyunlar	104
4.2.4.1. Teşi Erkek Oyunu	104
4.2.4.2. Tavuk Barı Oyunu.....	105
4.2.4.3. Tamara Oyunu.....	106
5. SONUÇ.....	107
6. KAYNAKLAR	109
7. EKLER.....	111
8.ÖZGEÇMİŞ.....	112

KISALTMALAR

MÖ: Milattan önce

Bkz: Bakınız

Doç: Doçent

Dr: Doktor

No: Numara

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa No:

Tablo 1. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Davul Sanatçıları	17
Tablo 2. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Zurna Sanatçıları	18
Tablo 3. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Mey Sanatçıları	19
Tablo 4. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Tulum Sanatçıları	19
Tablo 5. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Akordeon Sanatçıları.....	20
Tablo 6. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Kemeçe Sanatçıları.....	20
Tablo 7. Atabarı Oyunu.....	22
Tablo 8. Ahçik Barı Oyunu.....	22
Tablo 9. Cilveloy Oyunu.....	23
Tablo 10. Döne Oyunu	23
Tablo 11.Uzundere Oyunu	24
Tablo 12. Yengecan Oyunu.....	24
Tablo 12. Koçari Oyunu.....	25
Tablo 13. Mendo Oyunu	25
Tablo 14. Kobak Oyunu	26
Tablo 15. Sasa Oyunu	26
Tablo 16. Sallama Oyunu.....	27
Tablo 17. Şahlan Oyunu.....	27
Tablo 18. Tulum Oyunu	28
Tablo 19. Üç Ayak Oyunu	28
Tablo 20. Düz Horon Oyunu.....	29
Tablo 21. Vazriya Düz Horon Oyunu	29
Tablo 22.Salyabasma Düz Horon Oyunu.....	30

Tablo 23. Karabağ Oyunu	30
Tablo 24. Ardanuç Karabağ Oyunu	31
Tablo 25. Ondörtlü Oyunu	31
Tablo 25. Acara Kadın Horonu Oyunu	32
Tablo 26. Acara Horonu Oyunu	32
Tablo 29. Şavşat barı Oyunu	33
Tablo 30. Yayla barı Oyunu	33
Tablo 31. Lale Barı Oyunu	34
Tablo 32. Ardanuç Ağır Bar Oyunu	34
Tablo 33. Ehlocan Barı Oyunu	35
Tablo 34. Kız Horonu Oyunu	35
Tablo 35. Deli Horon Oyunu	36
Tablo 36. Sardi Deli Horon Oyunu	36
Tablo 37. Kuçen Deli Horon Oyunu	37
Tablo 38. Teşi (Kız) Oyunu	37
Tablo 39. Teşi (Erkek) Oyunu	38
Tablo 40. Sarıçiçek Oyunu	38
Tablo 41. Temur Ağa Oyunu	39
Tablo 42. Daldalan Oyunu	39
Tablo 43. Coşkun Çoruh Oyunu	40
Tablo 44. Hemşin Oyunu	40
Tablo 45. Ardanuç Hemşin Oyunu	41
Tablo 46. Şavşat Hemşin Oyunu	41
Tablo 47. Borçka Hemşin Oyunu	42
Tablo 48. Hopa Hemşin Oyunu	42

Tablo 49. Arhavi Canlısı Oyunu	43
Tablo 50. Damat Bağlama Oyunu.....	43
Tablo 51. Medina Oyunu	44
Tablo 52. Narina Oyunu.....	44
Tablo 53. Papilat Oyunu	45
Tablo 54. Sarızambak Oyunu.....	45
Tablo 55. Adamoğlu Horonu Oyunu	46
Tablo 56. Hevek Barı Oyunu	46
Tablo 57.Sol ayak Barı Oyunu.....	47
Tablo 58.Tek ayak Barı Oyunu.....	47
Tablo 59.Çift ayak Barı Oyunu.....	48
Tablo 60.Üç ayak Barı Oyunu	48
Tablo 61. Tavuk Barı Oyunu	49
Tablo 62. Tamara Oyunu	49

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No:

Şekil 1. Atabarı Oyunu Notası	51
Şekil 2. Ahçık Oyunu Notası	52
Şekil 3. Cilveloy Oyunu Notası	53
Şekil 4. Döne Oyunu Notası	54
Şekil 5. Uzundere Oyunu Notası.....	55
Şekil 6. Yengecan Oyunu Notası	56
Şekil 7. Koçari Oyunu Notası	57
Şekil 8. Mendo Oyunu Notası.....	58
Şekil 9. Şahlan Oyunu Notası	59
Şekil 10. Sol Ayak Barı Oyunu Notası	60
Şekil 11. Hevek Barı Oyunu Notası.....	61
Şekil 12. Daldalan Oyunu Notası.....	62
Şekil 13. Temurağa Oyunu Notası	63
Şekil 14. Ardanuç Ağır Bar Oyunu Notası	64
Şekil 15. Şavşat Barı Oyunu Notası.....	65
Şekil 16. Yayla Barı Oyunu Notası.....	66
Şekil 17. Teşi (Kız) Oyunu Notası.....	67
Şekil 18. Üç Ayak Ağır Barı Oyunu Notası.....	69
Şekil 19. Ehlocan Barı Oyunu Notası	70
Şekil 20. Üç Ayak Oyunu Notası.....	71
Şekil 21. Tekayak Oyunu Notası	72
Şekil 22. Çiftayak Oyunu Notası	72
Şekil 23. Üçayak Oyunu Notası	73

Şekil 24. Kobak Oyunu Notası.....	74
Şekil 25. Sasa Oyunu Notası.....	75
Şekil 26. Sallama Oyunu Notası	76
Şekil 27. Tulum Oyunu Notası	77
Şekil 28. Barhal Horonu Oyunu Notası	78
Şekil 29. Arhavi Canlısı Oyunu Notası.....	79
Şekil 30. Damat Bağlama Oyunu Notası	80
Şekil 31. Memedina Oyunu Notası	81
Şekil 32. Narina Oyunu Notası	82
Şekil 33. Papilat Oyunu Notası	83
Şekil 34. Sarızambak Oyunu Notası	84
Şekil 35. Düz Horon Oyunu Notası	85
Şekil 36. Vazriya Düz Horon Oyunu Notası.....	85
Şekil 37. Salyabasma Düz Horon Oyunu Notası	86
Şekil 38. Acara Kadın Oyunu Notası.....	87
Şekil 39. Acara Erkek Oyunu Notası	88
Şekil 40. Kız Horonu Oyunu Notası	89
Şekil 41. Deli Horon Oyunu Notası.....	90
Şekil 42. Sardi Deli Horon Oyunu Notası.....	91
Şekil 43. Kuçen Deli Horon Oyunu Notası.....	92
Şekil 44. Hemşin Oyunu Notası.....	93
Şekil 45. Ardanuç Hemşin Oyunu Notası	94
Şekil 46. Şavşat Hemşin Oyunu Notası	95
Şekil 47. Borçka Hemşin Oyunu Notası	96
Şekil 48. Hopa Hemşin Oyunu Notası	97

Şekil 49. Çoşkun Çoruh Oyunu Notası	98
Şekil 50. Sarıççek Oyunu Notası	99
Şekil 53. Ondörtlü Oyunu Notası.....	103
Şekil 54. Teşi Erkek Oyunu Notası.....	104
Şekil 55. Tavuk Barı Oyunu Notası	105
Şekil 56. Tamara Oyunu Notası	106

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Çağlar DEMİRCİ
Anabilim Dalı : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Programı : Türk Musikisi Konservatuvarı
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Pınar Somakçı
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Eylül-2013

ÖZET

ARTVİN YÖRESİ HALK OYUNLARI ÜZERİNE DERLEME VE İNCELEME ÇALIŞMASI

Artvin yöresinde, Gürcüler, Lazlar, Hemşinliler ve Ahıska Türklerinin yaşadığı bilinmektedir. Artvin Halk kültürünün oluşumunda ve şekillenmesinde bu etnik gruplar büyük rol oynamıştır. Farklı etnik grupların olması, gerek kendi içlerinde gerekse çevre iller ve ülkelerle kültürel etkileşimleri sonucunda kültürel zenginliği ortaya çıkmıştır.

Artvin’de derleme çalışmalarına çok geç başlandığı (1940’lardan sonra) için öncesinde kalan müzikler veya oyunlar kayıt altına alınamamıştır. Bazı oyunlar varlığını korurken, bazıları ise zamanla unutulmuştur. Bu çalışmayla yörede halen oynanmakta olan oyunlar tespit edilip kayıt altına alınmıştır. Yörede henüz derlenmemiş oyunlar ise derlenerek notaya alınmış ve belgelenmiştir.

Bu çalışmada bütün oyunların künyeleri, müzik notası, ritim notası ve temposu belirlenerek sunulmuştur. Bütün oyunların müzikleri, video görüntüleri ve derleme görüntüleri ek olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Halk Bilimi, Halk Oyunları, Halk Müziği, Derleme, Dans, Ritim.

GENERAL INFORMATION

Name and Surname	: Çağlar DEMİRCİ
Field	: Institute of Social Sciences
Program	: Turkish Music
Supervisor	: Assoc. Prof. Dr. Pınar Somakçı
Degree Awarded and Date	: Master – September-2013

SUMMARY

COMPILATION AND REVIEW STUDY OF FOLK DANCES in ARTVİN

It is known that Georgian, Laz, Hemşin and Ahıska Turks live in Artvin. These ethnic groups have played a great role in creating and formation of the regional culture of Artvin. Cultural diversity emerged as a result of the existence of various different communities living in that region and it flourished not only through interaction among these communities but also thanks to the interaction with the neighboring cities and countries.

Since compiling things started very late in Artvin (after 1940s), the music or the folk dances before that time could not be recorded or compiled. While some of the folk dances kept their presence, while others are forgotten with time. This study identified and recorded folk dances which still being played in the region. Folk dances of the region which have not been compiled yet are notated and documented.

In this study, the history, the features, the music notes, the rhythm notes and the tempo of all folk dances will be submitted. Also the music, video recordings and compilation visuals of all dances are supplemented in the appendix.

Keywords: Folklore, Folk Dance, Folk Music, Compilation, Dance, Rhythm.

1.GİRİŞ

Yapılan araştırmalara göre Artvin iline ait ilk düzenli halk oyunları alışmaları Halk Evlerinin kurulmasıyla (1932-51) başlamıştır. Halk Evleri kurulduğunda bütün yörelerdeki oyunları kayıt altına alınması ve her ilin Halk oyunları ekibi kurularak yaygınlaşması amaçlanmıştır. O yıllarda Artvin’de Hüseyin Gürel ve arkadaşlarından oluşan bir halk oyunları ekibi oluşturulmuştur.

1 Eylül 1936 yılında İstanbul’da düzenlenen Balkan Festivali için Artvin’ den bir ekip davet edilmiştir. Atatürk’ün beğeniyle izlediği ve eşlik ettiği o gecede, Artvin barı olarak oynanan oyun Atatürk’e ithafen Ata Barı olarak değiştirilmiştir. Artvin yöresi halk oyunları bu önemli olayla birlikte beğeni kazanmış ve yaygınlaşmıştır. (Turhan, Tan, 2001: 63-64)

Geçmişten bugüne birçok oyun ortaya çıkmış bu zamana kadar varlığını korumuştur. Geçen bu süreçle bir kısmı unutulmuş ya da kayıt altına alınamadığı için zamanla yok olmuştur. Yörede bu çalışmayı yapacak donanımlı kişilerin olmaması ve o zaman ki teknolojik imknsizliklerden ötürü Artvin kültürünü Türkiye’ye tanıtmakta diğer yörelere göre geç kalınmıştır.

Yörede yaşayan ve bu alanla ilgilenen bazı kişilerin yapmış olduğu ufak çaplı çalışmalar mevcuttur. Bu alanda uzman kişilerin Artvin’e gelerek yapmış olduğu ciddi çalışmalar da vardır.

Akademik anlamda Uğur Ural’ın yaptığı çalışmalarda göz ardı edilemeyecek nitelikte ciddi çalışmalardır.

Bu alışma da çok geç kalınmış olsa bile kapsamlı bir çalışma yapılarak Artvin halk oyunları, müzik ve ritimlerinin, gerek eski arşivlerden gerekse birebir yapılan derleme çalışmaları ve mahalli sanatçılarla yapılan röportajlar doğrultusunda sağlıklı bir çalışma yapılması hedeflenmektedir.

Derleme çalışmalarında yöreye hkim müzisyen, Usta ğretici ve bilirkişilere ulaşılarak birincil kişiler üzerinden bu çalışmalar yapılacaktır.

2. ARTVIN İLİNİN TANITILMASI

Artvin Türkiye Cumhuriyeti'nin Karadeniz Bölgesi'nin Doğu Karadeniz Bölümü'nde yer alan Karadeniz'e kıyısı bulunan bir ildir. Artvin Türkiye'nin Gürcistan'la olan sınırında yer alan kuzeydoğu köşesidir. Doğusunda Ardahan ili, güneyinde Erzurum ili ve batısında Rize ili ile komşudur. Merkez ilçesi dâhil sekiz tane ilçesi vardır. Bunlar; Merkez, Ardanuç, Arhavi, Borçka, Hopa, Murgul, Şavşat ve Yusufeli ilçeleridir.

İlin yüzölçümü 7.436 kilometrekaredir. Yüzey şekilleri çok engebeldir, iklim çeşitliliği fazladır. İlin en önemli akarsuyu Çoruh nehridir. Bu nehir üzerine kurulan Deriner Barajı Türkiye'nin ikinci büyük barajıdır. İl topraklarının % 55'lik kısmını ormanlık alanlar kaplamıştır. Karadeniz kıyısına paralel olarak uzanan doğu Karadeniz dağlarının il sınırları içinde ki uzantıları; Altıparmak, Kükürtlü, İskaristi, dağları adıyla sınıra kadar uzanmaktadır. Kaçkar Dağı Karadeniz dağlarının en yüksek noktasını oluşturur.

Artvin halkının temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olmakla beraber kıyı kesimlerinde Çay, Fındık ve Mısır yetiştirilmektedir. Murgul' da Bakır madeni bulunmaktadır.

Artvin il nüfusunu Gürcü, Kıpçak Türkleri, Ahıska Türkleri, Lazlar ve Hemşinliler oluşturur.

Milli Parklarıyla ünlü bir şehirdir. Ardanuç'ta bulunan Cehennem Deresi Kanyonu, Hatila vadisi ve Borçka Camili köyü Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü tarafından biyosfer rezerv alanı olarak belirlenen Türkiye' deki tek bölgedir. (Artvin Valiliği, <http://www.artvin.gov.tr>. 2012)

Artvin' e egemen olan ilk kavim Türklerin ataları olarak kabul gören Hurrilerdir. M.Ö. 2000 tarihinden başlayarak Hurriler Artvin ve çevresinde site devletler kurmuşlardır. Büyük Selçuklu Devletinin sonrası Artvin Azerbaycan merkezli ildeniz oğlu Atabeyliğine bağlandı. 1265'te Kıpçak Türkü olan Sark Çıldır atabeyliğini kurdu. Artvin ve çevresi iki yüz elli yıl kadar Osmanlı Devletinin egemenliğinde kalmıştır. Daha sonra Rusların güneye inme ve Dünya İmparatorluğu

yaratma planı ile 1877-78 (93 Harbi) Osmanlı – Rus Savaşı çıkmıştır. Bu savaş Artvin yöresi halkına pahalıya mal olmuştur.

2 Mayıs 1877’de sekiz yüz kadar askerimizi şehit etmişler Ardahan dolayını ele geçiren Ruslara karşı Artvin halkı Ardanoç ve Şavşat’a göç etmek zorunda kalmıştır. 8 Şubat 1879’da Osmanlı ile Rusya arasında imzalanan büyük Muhaide anlaşması ile Kars-Ardahan-Batum’da yaşayan Türkler batıya doğru göç etmeye başlamışlardır. 17 Aralık 1918’de İngiltere Batum’u işgal etmiştir.

İngiliz işgal kuvvetlerinin Batum’dan çekilmesi üzerine Gürcistan hükümeti 1 Temmuz 1920’da Batum’u işgal etmiştir. 23 Şubat 1921’de TBMM ve Gürcü hükümetleri arasında Batum anlaşması imzalandı. Bu tarihten itibaren Artvin-Ardanoç-Borçka ve Şavşat’tan Gürcü kuvvetleri çekildi. 45 yıllık esaret sona erdi. Artvin ve Rize birleştirilerek Çoruh vilayetini oluşturmuştur. Arazi şartlarının zorluğu, vilayet merkezine olan uzaklığı sorun olmuştur ve dönemin Başbakanı İsmet İNÖNÜ’ nün 25 Temmuz 1935 tarihindeki Artvin’i ziyaretinde durum kendisine iletilmiştir.

Bunun üzerine hükümet 4 Kasım 1936’da kabul edilen 2885 sayılı kanun ile merkezi Rize olan Çoruh vilayeti kaldırılmıştır ve Artvin olan Çoruh İli teşkilatı olarak değiştirilmiştir. Artvin’in eski adları Çoruh ve Livane’dir. Artvin ili kendi adını alana dek görüldüğü üzere tarihi açıdan birçok olaylar yaşamış, birçok devletin himayesi altında kalmış kültüre beşiklik etmiştir. (Şahin, Şahin, Akalın, 1994: 18-42)

Sonuç olarak geçmişten günümüze çok çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış birçok kültürü hem etkilemiş hem de etkilenmiş olarak günümüze kadar gelmiştir. Gerek coğrafi konum gerekse kültürel özellikler bakımından çok farklı bir yere ve öneme sahiptir.

3. ARTVIN HALK OYUNLARI VE MÜZİĞİ

3.1. Halk Oyunlarına Genel Bakış

Folklor, Halk oyunları, Halk dansları gibi kavramların zamanla yapılan Halk oyunlarına karşılık geldiği bilinmektedir. Her birinin ayrı ayrı ne anlama geldiğini ele almak gereklidir. İlk olarak oyun kelimesinden başlayacak olursak:

Oyun sözcüğünün Türkçede birçok anlamı vardır: Çocukların oyunu, dans, dramatik gösteri, kâğıt, zar gibi baht oyunları, sporla ilgili eylemler hep oyun sözcüğü ile belirtilidir.

Türk Dil Kurumu ise oyunu “vakit geçirmeye yarayan, belli kuralları olan eğlence. Müzik eşliğinde yapılan hareketlerin bütünü. Sahne veya kafaca hareketleri geliştirmek amacıyla yapılan, çevikliğe dayanan her türlü yarışma. Hile, düzen, entrika” şeklinde tanımlamıştır. (TDK, Türkçe Sözlük, 1998: 11)

Oyun sözcüğünün birçok anlam ve geniş bir kavramı ifade ettiği görülmektedir. Bu yüzden oyun dediğimizde aklımıza birçok şey geleceği için halk oyunları mı halk dansları mı denmesi gerektiği hep tartışma konusu olmuştur. Türker Eroğlu oyun kavramını genel anlamda şu şekilde tanımlamıştır.

“Oyun insana bağlı, gönüllü bir harekettir. Temeli, din ve büyü ile ilgili bazı töre ve törenlere dayanan toplumların kültür yapısına göre şekillenen ve toplumdan topluma farklılıklar gösteren, yer ve zaman bakımından günlük hayattan farklı, isteğe bağlı gönüllü hür hareketlerdir.” (Eroğlu, 1999:7)

Bu ifade içerik olarak oyunun içten gelerek hareket edilen ve temelinde sağlam olguların var olduğu, insana ve yaşadığı yere göre farklılık gösteren özgürce yapılan hareketlerdir diyebiliriz. Geçmiş yıllarda halk oyunları yerine folklor kelimesi kullanıyordu. Folklor anlamı gereği çok kapsamlı ve içinde birçok alt başlığı barındırdığı için bu yanlıştan geçte olsa vazgeçilmiştir.

Folklor, Fransızca kökenli bir kelime olup Türkçe anlamı halk bilimi demektir. Halk oyunları ise halk biliminin alt başlıklarından sadece biridir. Halk oyunları kelimesinin kullanımı içinde karşı çıkanlar olmuştur.

Metin And’ a göre; Türk Halk Oyunları bir bakıma yanlış kullanılan bir terimdir. Doğrusu Türk Köylü Dansları ve Oyunlarıdır. Halk Oyunu terimi bütün

yurdu kapsayan yaygın, bütün halkın dans ettiği danslardır. Bunun yerine her bölgenin ve bu bölge içindeki ilçe ve köylerin ayrı dansları bulunduğu köylü dansı ve köylü müziği demek daha yerinde olacaktır. Şeklinde ifade etmiştir. (And, 2003: 32-38)

Cemil Demirsipahi ise: “*Türk Halk Oyunları Ulusal müziğimizin bünyesine göre bir oyun kuran kişilerle, adları bilinmeyen halk sanatçılarının kurgularına dayalı düzenlilik, (ritim) kurallarına bağlı olarak müzik eşliğinde yapılan tartımlı hareketlere oyun denir. Oyunlar bir ulusun düşüncelerine dayalı ise Ulusal oyun, (Halk oyunları, Milli oyun) adını kazanırlar.*” (Demirsipahi, 1975: 8)

Bu açıklamalarda görüyoruz ki terim olarak ifadelendirilirken Köylü dansları mı, Halk oyunları mı, Halk dansları mı şeklinde birçok kavram kargaşası olduğu görülmektedir. Halk oyunlarının çıkış yeri olan Mahalli yörelerde oynanan oyunların sahne ortamına aktarılması oyun teriminin dans sözcüğüne dönüşmesine neden olmaktadır; çünkü Mahalli yörelerde hiçbir kaygı gütmeden kendiliğinden oynanan oyunlar, sahne ortamına geçtiği zaman birçok kaygılardan ötürü müzik, kostüm, sahneleme anlamında değişimlere uğramaktadır.

Alanda yapılan bir gösteriyi izleyici her açıdan izlerken sahne ortamında sadece karşı açıdan izlemektedir. Bu durum bile yapılan sunumun sadece tek açıdan izlenmesinin bir kısıtlama getirdiği açıkça ortadadır. Bu da sahnenin gereklerinden sadece biridir ve Halk oyunları yerine Halk dansları denmesi gerektiğini doğrulayan bir durumdur.

Ruhi Su Halk Danslarının çıkış koşulları ve Anadolu’da gelişimi konusunda şu bilgilere değinmiştir: “*İnsanlar doğal olarak ilkel dönemlerindeki yaşama özelliklerini zamanla değiştirdiler. Artık büyüü, dinsel törenleri ve bu geleneksel işlemlerin en önemli bölümünü oluşturan dansları; kötü ruh korkusunda değil, ortak yapmanın zevkli olması, birbirlerinden güç kazanma, iş bölümünün sağlanması, dayanışma ve bütün değerleriyle birbirlerini anlama gibi nedenlerle yaptılar.*” (Gözaydın, 2006: 5)

Halk oyunları ile ilgili farklı şekillerde sınıflandırmalar yapılmıştır. Milli Folklor Araştırma Dairesi (MiFAD)' nin 10' luk sistem olarak adlandırdığı sınıflandırma ise:

- 1- Oyunların oynanış nedenleri, yeri, oyuncu seçimi, oyuncu hazırlığı
- 2- Halk oyunlarının geleneği, inanıcı, efsanesi, hikâyesi
- 3- Halk oyunlarında kıyafet, eşlik eden çalgılar, oyunların aldıkları adlar
- 4- Konularına göre halk oyunları
- 5- Değişik yörelerde değişik grup oyunları
- 6- Sıralanış biçimine göre halk oyunları
- 7- Düzenleme

Oyun ya da danslarının sınıflandırılması ile ilgili olarak;

- 1- İçerdiği konulara göre,
- 2- Tür özelliğine göre,
- 3- Koreografik düzenlerine göre,
- 4- Çalgı özelliğine göre,
- 5- Adların anlamlarına göre,
- 6- Klasik danslar,
- 7- Göçmen dansları, ana başlıkları altında yapmıştır (Koçkar, 1998: 73-85).

Türker Eroğlu "Türk Halk Oyunları El Kitabı" adlı eserinde Türk Halk Oyunlarını daha kapsamlı olarak ele almıştır:

- 1- Oynanış yerine göre
- 2- Oynanış nedenine göre
- 3- Oyuncuların cinsiyetine göre
- 4- Müzik yapısına göre
- 5- Çalgılarının yapısına göre
- 6- Aldıkları adlara göre
- 7- Konusuna göre
- 8- Kullanılan araçlara göre
- 9- Oyun oynama geleneğine göre
- 10- Oynanış biçimine göre

Tasnif edilip incelenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.(Eroğlu,1999: 22-26)

Yapılan bu sınıflandırmalar Halk oyunlarının içerik bakımından çok kapsamlı olduğunu göstermektedir. Halk oyunlarının incelenmesinde en önemli etkenler ise Oyun, Müzik ve Ritim olgularıdır. Bu üç unsur birbirinden ayrı düşünülmemelidir.

Halk Oyunlarının tarihsel gelişim süreci; Türkiye’de Halk oyunları hakkında ilkyazı 1900 yılında Rıza Tevfik Bölükbaşı tarafından yazılmıştır. Bir tıp yıllığında yayınlanan ve başlığı Raks olan bu yazıda Halk oyunları adına bugünde geçerliliğini kaybetmeyen bilgiler yer almıştır. 1926’da ilk defa İstanbul Belediye Konservatuarı tarafından halk müziği derlemeleri yapılmıştır. 1929 yılında İstanbul Belediye Konservatuarı Trabzon, Rize, Erzincan Halk oyunlarını filme alınmıştır.

Halk oyunları üzerine en büyük ve kayda değer çalışmayı Halk evleri yapmıştır. Her ilde ekipler kurulmuş ve şenlikler yapılmıştır. Bu çalışmalar 1944 yılında Köy Enstitüleri’ ne ve Öğretmen okullarına da yansımıştır. 1955 yılında Yapı Kredi Bankası “Türk Halk Oyunları Yaşatma ve Yayma Tesisi” adlı bir örgüt kurmuştur. On dört yıl boyunca dördü belgesel, on dört halk oyunları festivali düzenlenmiştir. 1957 yılında Türkiye Milli Talebe Federasyonu kurularak bu alanda çalışmalar yapmışlardır. 1961 yılında ilk Halk oyunları semineri düzenlenmiştir. 1966 yılında kurulan Türk Folklor Kurumu bir Halk Oyunları Okulu açmıştır. 1968 yılında Anadolu’nun birçok kısmı gezilerek bütün oyunlar yerinde incelenmiş ve kayda alınmıştır.

1952-68 yılları arasında bir seminer ile Metin AND ve Şerif BAYKURT’ un yayımladığı kitaplar dışında başka bir bilimsel çalışma yapılmamıştır. 1968 yılında Milli Eğitim Bakanlığı, TRT ve Türk Halk Oyunlarını Yayma ve Yaşatma Tesisi işbirliğiyle Halk Oyunlarımız filmle tespit edilmiştir. 1975 yılında Turizm Bakanlığı bünyesinde Devlet Halk Dansları Topluluğu kurulmuştur. Gençlik ve Spor Bakanlığı 1970 yılından itibaren Halk Oyunları yarışmaları düzenlenmiştir. Jüri üyesi yetiştirme kursları açılarak yarışmalarında daha düzenli ve disiplinli yapılması sağlanmıştır. İlerleyen yıllarda Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Müdürlüğü kurulmuştur.(Baykurt, 1996: 29)

Akademik çalışmalar ilk olarak Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde Halk Bilim Ana Bilim Dalında başlamıştır. Halk Oyunları bölümü ilk olarak İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet

Konservatuarı ve sırasıyla, Ege üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi ve Giresun Üniversitesi' nde açılmıştır.

Türk Halk Oyunları Federasyonu 2003 yılında kurulmuş ve 2006 yılında özerkleşmiştir.

3.2. Artvin Halk Oyunları

Artvin gerek tarihi, gerek coğrafi ve sınırları içinde farklı etnik gruplardan insanların yaşadığı zengin bir şehirdir. Geçmişten bugüne farklı kültürlere beşiklik etmiş etkileşim ve alışveriş halinde olmuştur. Bu durum Artvin Halk kültüründe halk oyunları ve müziklerinin de şekillenmesinde büyük bir etken oluşturmuştur.

Halk oyunları adına ilk derleme çalışmaları yapan kişiler; Muvahhit Zeki, Kasım ÜLGEN, Ahmet Adnan SAYGUN, Mahmut Ragıp GAZİMİHAL, Kemal ÇİLİNGİROĞLU, Şeref CANKU, Vasfi AKYOL, Şerif BAYKURT, Muzaffer SARISÖZEN, Cemil DEMİRSİPAHİ, Hayrettin TOKDEMİR, Aydın KARASÜLEYMANOĞLU, Osman İLKER, Seyfettin KAYA, Suat İNCE, Zeki AKALIN, Zeki ŞAHİN, Mehmet ÖCAL ve Süleyman BARAN'dır.

Artvin'de belli başlı oyun türleri olarak; Barlar, Horonlar, Tek oyun/düet ve seyirlik oyunlar olmak üzere dört grupta icra edildiği görülmektedir.

(Şahin, Şahin ve Akalın, 1994:193-194) göre; Artvin'de sahil kesimi oyunları, iç kesim oyunları, Koşmalı oyunlar, koşmasız oyunlar, Horonlar, Barlar, Diğer oyunlar, Tek cinsiyet oyunlar, Alaca(Karma) oyunları şeklinde sınıflamışlardır. Sahil kesiminde (Arhavi, Hopa) Horon oyunları Kemeçe, Tulum, Cura Zurna ve Garmon eşliğinde oynanır. İç kesimde ise Horonlar ve Barlar Tulum, Davul ve zurna, Mey, El armonikası ve Akordeon eşliğinde icra edilir.

Halk oyunları uzman öğretmen Uğur Ural yapılan görüşmede bu sınıflandırmayı şöyle belirtmiştir; Barlar, Horonlar, Halaylar, Karşibelli ve Seyirlik oyunlar olmak üzere beş grupta sınıflamıştır.(Ural, Uğur ile yapılan görüşme video kaydı:01:44-04:00dk,2013)

Oynanma geleneği olarak oyunları ağır tempolu oyunlardan başlar ve akıcı bir ritmik yapıyla devam eder. Oyunun bir kısmında dinlenmek için Karşibelli tek oyunlara geçilir ve sonrasında tekrar devam edilir.

Barlar, yörede insanların özellikle bar oyunlarıyla eğlenceye başlamaları, yavaştan hızlıya doğru ritmik değişmelerle insanların birlik ve beraberlik içerisinde dayanışmalarını ifade eder. Daire ya da yarım daire şeklinde ellerden veya omuzlardan tutularak oynanır. Genel olarak Merkez, Ardanuç, Şavşat ve Yusufeli’nde görülmektedir. Davul ve zurna ile oynanır.

Horonlar, genel olarak halka yapısı içerisinde oynanır; bu da yöre insanının birlik, beraberlik ve dayanışmasının ifadesi olarak yorumlanmaktadır. Horonlardaki canlı, çevik ve kıvrak özellikler bu yörede daha sert şekilde görülmektedir. Davul, zurna, tulum, kemençe gibi sazlarla oynanan oyunlardır.

Seyirlik oyunlar ise oynayan kişilerin marifetlerinin gösteren oyunlardır. Bu tür oyunlar en yetenekli oyuncular tarafından yönetilmekte ve oynatılmaktadır. Seyirlik oyunların en temel özelliği jest ve mimik hareketlerinin iyi kullanılmasıdır.

Tek oyunlar, bir veya iki kişinin karşılıklı oynadıkları Solo/düet özelliği taşıyan oyunlara “Karşıbelli” ya da “Karşıberi“ oyunlar denmektedir. Bar ve Horonun bireysel olarak en iyi ifade edildiği oyunlardır. Kıvraklık ve estetik ön plandadır. Figürlerinin oynayan kişinin icrasına göre düzenlendiği bireysel oyunlardır.

Halaylar adı altında söylenen oyunlara yörede koşmalı, sarma, hoplatma, zıplatma gibi isimlerde verilmektedir. Şavşat’ da daha çok rastlanmaktadır.

Artvin Hem coğrafi hem de oyun türleri açısından oyunları türlerine çok net bir şekilde sınıflandıramayız. Çünkü bir kesişim noktasında olduğu için, yörede bar diye oynanan bir oyun halay özelliği de taşıyabilmektedir ve o şekilde de adlandırılabilir. (Ünlü, Barbaros ile yapılan video kaydı:06:30-14:20)

Artvin’ de Etnik gruplara göre Hemşinli ve Lazların yaşadığı sahil bölgesinde oynanan oyunlara eşlik eden sazlar Tulum ve Kemençedir. Tulum ve kemençe yanında herhangi bir ritim sazlar eşlik etmez. Gürcülerin yaşadığı Borçka, Murgul, Şavşat’ ın bazı köylerinde oynanan oyunlara ise Akordeon eşlik eder.

Yusufeli’ nin bazı köylerinde Tulum çalındığı görülmektedir. Bunun sebebi insanların ortak alan olarak kullandığı yaylalarda kendi sazlarıyla oyunları icra etmesi ve kültürel alışverişinin olmasından kaynaklanmaktadır. Yusufeli merkezinde

ise Davul ve Zurna eşlik eder. Artvin, Ardanoç ve Şavşat' da ise oyunlara Davul ve zurna eşlik eder.

Artvin' de yapılan ilk çalışmalar; Artvin' in coğrafi konumu gereği büyük illere uzaklığından ötürü ve yörede müzik alanında eğitimli kişilerin olmayışından dolayı derleme çalışmaları yapılamamıştır. Artvin kültürünün tanıtılması geç kalmıştır.

Artvin Halk kültürü adına ilk çalışmayı 1927 yılında Mahmut Ragıp Gazimihal yapmıştır. 1936 yılında Artvin Halk Müziği adına ilk ciddi çalışmayı yapan Prof. Dr. Ahmet Adnan Saygun' dur. CHP tarafından Doğu Karadeniz bölgesine gönderilerek Rize, Artvin, Kars illerinde araştırmalar, derlemeler yapmıştır ve bunları kitap haline getirmiştir.

1948 ve 1968 yıllarında Veysel Arseven Halk müziği ve derlemeler yapmış kitap olarak yayımlamıştır. 1950 yılında Ankara Devlet Konservatuvarı Muzaffer Sarısözen eşliğinde Artvin' e gelerek Halk ezgilerini derlemiştirler. 1961 yılında Mahmut Ragıp Gazimihal, Türk Halk Oyunları Katalogu, Türk Vurmalı Çalgılar, Ülkelerde Kopuz ve Tezeneli Çalgıları adındaki kitaplarda Artvin Halk Oyunlarına, Müziğine yer vermiştir.

1975 yılında Cemil Demirsipahi yayımladığı Türk Halk Oyunları adlı kitabında Artvin Halk Oyunları ve müzik notalarına yer vermiştir. 1988 ve 1999 yılları arasında Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Artvin' e derleme ekipleri göndermiş Halk Oyunlarının filmleri çekilmiş, ezgiler notaya alınmıştır. 1994 yılında Ruhi Su Artvin Halk Ezgilerini notaya almış ve kitabında yayımlamıştır.

Artvinli Halk bilimi araştırmacı, derlemeci yazarlar da şunlardır; Mehmet Adil ÖZDER, Muvahhit ZEKİ, Hayrettin TOKDEMİR, Mehmet GÖKALP, Aydın KARASÜLEYMANOĞLU, Mikail BAHÇECİ, Seyfettin KAYA, Uğur URAL, Osman İLKER, Sevgi Şenol PEHLİVAN, Bekir KARADENİZ, Suat İNCE, Zeki ŞAHİN, Zeki AKALIN'dır. (Turhan, Tan, 2001: 23)

Artvin Halk oyunlarına adına yapılmış (1940'lı yıllardan sonra) bir çok gösteri, yarışma ve festivallere katılarak Artvin'i temsil etmişlerdir. Bu çalışmalara ait resimlere Akordeoncu Ali Altıparmak(Beşli Ali) 'dan alınmıştır.(Bkz. EK 11)

Yaptığımız çalışmada yörede oynandığı tespit edilen oyun adlarını aşağıdaki gibi sıralayabiliriz.

1. Atabarı
2. Ahçik
3. Cilveloy
4. Döne
5. Uzundere
6. Yengecan
7. Koçari
8. Mendo
9. Kobak
10. Sasa
11. Sallama
12. Şahlan(Şeyha)
13. Tulum
14. Üç Ayak
15. Düz Horon
16. Vazriya Düz Horon
17. Salyabasma Düz Horon
18. Karabağ
19. Ardanuç Karabağ
20. Ondörtlü(Dasnicorç)
21. Acara Kadın
22. Acara Erkek
23. Şavşat barı
24. Yayla barı
25. Lale Barı
26. Ardanuç Ağır Barı
27. Ehlocan Barı
28. Kız Horonu

29. Deli Horon
30. Sardi Deli Horon
31. Kuçen Deli Horon
32. Teşi (Kız)
33. Teşi (Erkek)
34. Sarı Çiçek
35. Temurağa
36. Daldalan
37. Çoşkun Çoruh
38. Hemşin
39. Ardanuç Hemşin
40. Şavşat Hemşin
41. Borçka Hemşin
42. Hopa Hemşin
43. Arhavi Canlısı
44. Damat Bağlama
45. Memedina
46. Narina
47. Papilat
48. Sarızambak
49. Adamoğlu Horonu
50. Hevek Barı
51. Solayak Barı
52. Tekayak
53. Çiftayak
54. Üçayak
55. Tavuk Barı
56. Tamara

3.3. Artvin Halk Müziği

Artvin Halk müziği ve Halk oyunları, kendi halkının yaratmalarının yanı sıra komşu İl ve yöre halkının katkısıyla şekillenmiştir. İlin Halk kültürü ürünlerinde; Trabzon, Rize, Ardahan, Kars, Erzurum, Bayburt, Gümüşhane' nin ve Azerbaycan, Gürcistan yöresinin esintileri vardır. Diğer yandan ilin sahil ile iç kesimleri arasında da Müzik, Çalgı ve Oyunlar bakımından büyük farklılıklar görülmektedir.

Yörede halk ezgilerinin yaratılması, yaratılanların yaşatılmasını sağlayan kültürel olaylar; hayatın geçiş dönemleriyle(Doğum, sünnet, düğün, ölüm) ilgili gelenekler uzun kış gecelerinde düzenlenen "Arifana- Harfanalar", Aşık fasılları meclisleri, yılbaşı kutlaması(Berobana), köy seyirlik oyunları, imeceler(meci), yayla şenlikleri, bayramlar, askere uğurlama karşılama ve yapı davetleridir.

Artvin' de Aşıklık geleneği vardır ve çok büyük bir önem arz etmektedir. Artvin merkez, Ardanuç, Şavşat ve Yusufeli' de bir çok Aşık diye adlandırılan şairler ve ozanlar vardır. Bunların en başında Ardanuçlu Âşık Efkarı gelir.

Bazı isimler şöyledir; Ardanuçlu Aşık Efkarı, Aşık Kara, Aşık Yetimi, Aşık Pervani, Aşık Huzuri, Aşık Coşarı, Aşık Hodli Noksani, Aşık Suzani, Aşık Pervani, Aşık Gülhani, Aşık Zuhuri, Aşık Geylani, Aşık Nevzat Genç, Aşık Kaynari, Aşık Yanguni, Aşık İrşadi, Aşık İkrari, Aşık Nidasız, Aşık Meraki, Aşık Sevdai, Aşık Gülpaşa Dursun, Aşık Bulhani, Aşık Şuhani, Aşık Meftuni, Aşık Devrani, Aşık Osman, Aşık Didari' dir.

Yörede şuan için Âşıklık geleneğın yaşatılmasına ve sürdürülmesine sağlayan Ardanuç Efkarı Aşıklar Şenliğı ve Karakucak Gürüş Festivali bu mirası sürdürmektedir. Şuan yörede bu geleneğı sürdüren çok az kişide Âşıklar bulunmaktadır.

Yörede Telli, Vurmalı, Tuşlu ve üfleli sazlar kullanılmaktadır. Yoğun olarak akordeon, davul, zurna, tulum, kemençe, bağlama, divan sazı, çimon, düdük, mey, kaval kullanılan yöresel sazlardır.

Artvin yöresi ezgilerinde sıklıkla kullanılan usuller; 2/4, 6/8, 4/4, 12/8, 5/8, 7/8, 10/8'dır. Ezgilerin oluşumundaki ses genişliğı ise; 4, 5, 6, 7, 8 ses aralığına sahip ezgiler çoğunluktadır. Genellikle Kesik kerem, Yanık kerem, Divani, Bayati, Köroğlu Aşık ayaklarında ezgiler bulunmaktadır. (Turhan, Tan, 2001: 23)

3.4. Artvin Yöresi Halk Müziği Çalgıları

3.4.1. Zurna

Genel olarak yörede en çok kullanılan bir alettir. Yörede ki sert ağaçlardan Dut, Erik ya da akça ağacından yapılır. El oyması ya da Torna makinesi ile yapılmaktadır. Üç bölümden oluşur. Gövde, Maşa ya da Mil, ve kamış kısmıdır. Mil nefes alışverişini ve dudaktaki yorulma durumunu düzenlemek için faydalıdır. Gövde kısıma Lülek denmektedir. Klavye üzerinde yedi tane, arkada bir tane olmak üzere sekiz tane delik mevcuttur. Kamış kısmını yapmak ve akort etmek çalan ve yapabilen kişiye mahsus bir iştir. Ses sahası İki oktava yakındır. Artvin merkez, Ardanuç, Şavşat, Yusufeli bölgelerinde sıklıkla kullanılır.(Bkz. EK 1.1) (Kara, Naim ile Zurna üzerine yapılan video kaydı: 01-04:12 dk.)

3.4.2. Kaval

Yörede dilsiz kaval yerine dilli kaval kullanılmaktadır. Kavalda yine sert ağaçtan yapılır. Ağacın içi oyulur dil kısmına sesin çıkmasını sağlayan bir oyuk açılır. Klavye üzerine altı ya da yedi delik arka taraftan duruma göre tek delik açılır. Bazılarında alttan delik vardır, bazılarında yoktur. Ses sahası yaklaşık olarak bir buçuk oktav ses aralığındadır. Dil kısmında açılan oyuk bazılarında üst kısımda olur. (Bkz. EK 1.2).(Altuntaş, Ömer ile Kaval üzerine yapılan Video kaydı:02:38-05:56dk)

3.4.3. Mey

Üflemeli sazlarda genelde her yörede sert ağaç tercih edilir. Bunun sebebi ağacın sudan çabuk etkilenmemesi ve dayanıklı olmasıdır. Ağacın iç kısmı delinerek klavye üzerine yedi tane, arka taraftan ise bir delik açılır. İki bölümden oluşur. Klavye ve sesin çıkmasını sağlayan kamış kısmıdır. Su kamışından yedi ya da on bir santimetre büyüklüğünde kesilerek hazırlanır. Klavye bölümüne geçen alt kısmı yuvarlaktır. Ağız kısmı ise yassı bir şekildedir ve kısaç yardımıyla hem sesin düzenli çıkması hem de ince akort ayarı yapılmak için takılır. Yörede orta ya da cura mey kullanılmaktadır. Ses sahası bir oktav aralığındadır. Kapalı alanlarda kullanılan

bir enstrümandır. Ağırlıklı olarak Artvin, Şavşat, Ardanuç ve civarlarında kullanılır. (Bkz. EK 1.3) (Altuntaş, Ömer ile Mey üzerine yapılan video kaydı: 06:00-09:30)

3.4.4. Tulum

Tulum tercihen oğlak derisinden özel işlemlerden geçerek yapılır. Tulum beş bölümden oluşur. Goda ve lülük, Gövde, Nav, Tekne, Karaşindir. Oğlak derisi kesildikten sonra tüyleri kesilir ve tuzlu su içerisinde bekletilir. Bu işleme Hasıl denir. Arka ayakları hava kaçırmayacak şekilde sıkça bağlanır sonra, ön bacaklarından birine Nav yani klavye kısmı, diğerine ise goda ya da lülük denilen ağızlık kısmı takılır. Nav bölümü iki adet beş delikli kamışın birbirine bağlanarak tekne içine yerleştirilerek elde edilir. Sesin daha net çıkmasını sağlamak için boynuz ya da ağaçtan Kolak denilen geniş ağızlı bir parça takılır. Günümüzde tulumda bir delik daha ilave edilerek 6 delikli hale getirilmiştir, bu da enstrümanın kullanım sahasını genişletmiştir. Artvin, Gürcü ve Hemşinlilerin kullandığı üç farklı nav çeşitleri vardır. Bu farklılıkları EK 1.4 görebilirsiniz. Tulum yanında herhangi bir ritim saz eşlik etmez. (Bkz. EK 1.4) Akdemir, Nahit ile Tulum üzerine yapılan video kaydı : 06:34-12:00dk)

3.4.5. Düdük

Kuşburnu ağacının kabuğunun yırtılmadan çıkarılıp, ağaç kısmının dik olarak ortadan ikiye bölünerek içindeki özeğinin temizlenmesi ve parçalardan birinin üzerine dil açılıp kabuğunun tekrar eski yerine takılmasıyla üzerinde açılan beş delikten oluşan alete de Düdük denilir. Düdük ağaçtan da yapılır. Genelde çobanların vazgeçilmez eğlence aracıdır. Merkez, Ardanuç, Şavşat ve Yusufeli' de kullanılır. (Bkz. EK 1.5). (Ural, Uğur ile Düdük üzerine yapılan video kaydı:19:30-25:00dk)

3.4.6. Çimon (Billi)

On beş yirmi santimetre uzunluğunda kamış kesilerek yapılır. Borunun ucundan beş santimetre aşağıya doğru, aralarında ikişer santimetre olmak üzere beş delik açılır. Uç kısmı da yatay olarak kesilir ve elde edilen alete Çimon denilir. Tulum' da kullanılan Nav' ın içine yerleştirilen klavye bölümüyle aynıdır. Tekli çimonun ucuna

Küçük bir boynuzun ucu delinip takılarak sesin hacimli çıkması sağlanır. (Bkz. EK 1.6) (Akdemir, Nahit ile Çimon üzerine yapılan video kaydı:18:55-20:30dk)

3.4.7. Bağlama(Divan Sazı)

Âşıkların kullandığı meydan sazıdır. Teknesi genellikle dut ağacı oyularak yapılmaktadır. Tekne üzerine ladin ağacından biçilmiş damarsız ince kapak monte edilir. Buna göğüslük denir. Tekneye bir sap klavye bölümü monte edilir. Sap üzerinde kota denilen tellerin bağlandığı burgular, yine sap üzerine ses aralıklarına göre konulmuş perdeler, kotalardan sapa geçen kısımda, göğüs üzerinde ve sazın en alt kısmında üç adet eşikten (köprü) oluşur. Akort düzeni; Alt tel La, orta tel Re, üst tel Sol seslerini göre akort edilir. Yörede bağlama kapalı mekânlarda kullanılmaktadır. (Bkz. EK 1.7) (Ural, 1994:93-94)

3.4.8. Kemeñçe

Yörenin en eski sazlarından olup günümüzde sahil kesiminde kullanılan bir enstrümandır. Kemeñçe karadut, ardıç veya erik ağacının gövde kısmından dikdörtgen şeklinde kesilip içi oyulur. Oyulan kısmın üzerine ladin ağacından ince levha konulup göğüs kısmına yapıştırılır ve gövde üzerine bir avuç genişliğinde sap takılır. Üç tellidir. Teller alt kısımdan bağlanarak akort yapılan burğu kısmına bağlanır. Orta ve üst kısmına konulan eşiklerden oluşur. Sesin çıkmasını sağlayan yay kısmı ise ince bir çubuğa at kılı monte edilerek yapılmaktadır. Akort düzeni La, Re, Sol olarak yapılır. Ses sahası iki oktavdır. (Bkz. EK 1.8) (Ural, 1994:93)

3.4.9. Akordeon

Akordeon Artvin' e Rus işgali zamanında Garmon, El armonikası yerine girdiği söylenmektedir. Akordeon üç bölümden oluşur. Sağ bölümde klavye, orta bölümde körük, sol bölümde ise bas ve akor seslerin olduğu bölümden oluşur. Eşlikli bir sazdır. Artvin'de genelde gürcülerin yaşadığı bölgeler olan Artvin merkez, Borçka, Şavşat' da kullanılır. Ses sahası akordeonun ebadına göre değişir. Genelde 45, 60, 80, 90 ve 120 Bas diye adlandırılır ve ses sahası bu düzene göre bir oktav, iki

ve üç oktav olarak değişebilir. (Bkz. EK 1.9) Alkan, Erol Akordeon video kaydı:6:50-9:50dk)

3.4.10. Davul

Davul zurna ikilisi birçok yörede beraber kullanılır. Artvin’de cura davul kullanılır. Yörede bulunan ceviz, akça ağaçlarının esnek ve budaksız bölümünden ince levha halinde kesilerek iki ucunun daire biçiminde eklenmesiyle oluşur. Eskiden oyma tekniğiyle de yapıldığı bilinmektedir. Kasnağın tokmak vurulacak kısmına buzağı derisi, çubuk tarafına ise koyun veya keçi derisi kullanılır. Deriyi kasnak üstünde germek için sağlam bir ip kullanılır. Kullanılan tokmak ve çubuk (çırpı) yine sert bir ağaçtan yapılır. Omuza asılan bir ip, kayış bağlanarak çalınır. Açık alanlarda düğün, nişan, yayla şenlikleri vb. eğlencelerde kullanılır.(Bkz. EK 1.10)(Kara, Naim ile davul video kaydı04:18-09:30dk)

3.5. Artvin Halk Oyunları Müzisyenleri

3.5.1. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Davul Sanatçıları

Tablo 1. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Davul Sanatçıları

Müzisyen ismi	Sağ	Vefat Eden	Aktif
Halil GEZER	*		*
İmdat YILDIRIM	*		*
Celal ÇIRALAR		*	
İsmail ŞAHİN		*	
Bilgehan ERDEM	*		

3.5.2. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Zurna Sanatçıları:

Tablo 2. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Zurna Sanatçıları

Müzisyen ismi	Sağ	Vefat Eden	Aktif
Osman BAYDAR		*	
Rüstem TOKDEMİR		*	
Yasin TORUN		*	
Sofu Dede		*	
İbrahim Usta	*		
Asım GÜNAY	*		
Feramuz CENGİZ	*		
Naim KARA	*		*
Ziyaettin AYTEKİN	*		*
Remzi YENİ	*		*
Gökalp ALTUN	*		*
Uğur URAL	*		*
Ahmet TUNÇ	*		*

3.5.3. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Mey Sanatçıları:

Tablo 3. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Mey Sanatçıları

Müzisyen ismi	Sağ	Vefat Eden	Aktif
Cevri ALTINTAŞ		*	
Cabbar BOZKURLAR		*	
İbrahim Usta	*		*
Remzi YENİ	*		*

3.5.4. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Tulum Sanatçıları:

Tablo 4. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Tulum Sanatçıları

Müzisyen ismi	Sağ	Vefat Eden	Aktif
İdris DURSUN		*	
Hasan ÖZBAYRAK		*	
Ahmet ÖZBAYRAK		*	
ZÜVER DEDE		*	
Hüseyin GÖREL	*		*
Yaşar URHANTEKİN	*		*
Nahit AKDEMİR	*		*

3.5.5. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Akordeon Sanatçıları:

Tablo 5. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Akordeon Sanatçıları

Müziyen ismi	Sağ	Vefat Eden	Aktif
Murat ÇOŞKUN		*	
Sedat ALGIN	*		*
Erol ALKAN	*		*
Arif AYMEN	*		*
Ali ALTIPARMAK	*		
Nurettin DEMİR	*		*
Sabri YILMAZ	*		*
Murat ŞENGÜL	*		*

3.5.6. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Kemençe Sanatçıları:

Tablo 6. Artvin Halk Oyunlarına Eşlik Eden Kemençe Sanatçıları

Müziyen ismi	Sağ	Vefat Eden	Aktif
Yaşar TURNA		*	
Sefer DEMİR		*	
Metin Kuru	*		*

4. ARTVIN HALK OYUNLARI MÜZİKLERİNİN VE RİTİMLERİNİN NOTAYA ALINMASI VE KÜNYELERİNİN İNCELENMESİ

4.1. Artvin Halk Oyunları Künyelerinin İncelenmesi

Artvin yöresi halk oyunları analizini; Sakarya Üniversitesi Türk Halk Oyunları Bölümü Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Türker EROĞLU' nun yazmış olduğu “**Halk Oyunları El Kitabı**”nda yer alan sınıflandırmaya göre:

1. Oynanış yerine göre,
2. Oynanış nedenine göre,
3. Oyuncuların cinsiyetine göre,
4. Müzik yapısına göre,
5. Çalgılarının yapısına göre,
6. Aldıkları adlara göre,
7. Konusuna göre,
8. Kullanılan araçlara göre,
9. Oyun oynama geleneğine göre,
10. Oynanış biçimine göre,

İncelenmesi doğru olacaktır. Bu sebeple yörede oynanan tespit edilen oyunları bu sınıflamaya göre şematik biçimde incelenecektir.

Bunu yapmamızda ki amaç oyunların kimler tarafından, nerede, nasıl ve ne şekilde oynadıklarını belirtmek oyunların künyelerini bu şekilde incelemek daha doğru olacaktır.

4.1.1. Atabarı Oyunu

Tablo 7. Atabarı Oyunu

OYUNUN ADI	Atabarı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Artvin Barı
OYUNUN KONUSU	1936 yılında Balkan festivalinde Atatürk' ün beğenisini alarak ismi sonradan Atabarı olarak değiştirilmiştir.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMA GELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire ve daire şeklinde oynanır.

EK 2.1. Atabarı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.2. Ahçık Barı Oyunu

Tablo 8. Ahçık Barı Oyunu

OYUNUN ADI	Ahçık Barı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Ahçık barı
OYUNUN KONUSU	Bir Ermeni kızına atfen ortaya çıkmıştır
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMA GELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire şeklinde oynanır

EK 2.2. Ahçık Oyunu Video Görüntüsü

4.1.3.Cilveloy Oyunu

Tablo 9. Cilveloy Oyunu

OYUNUN ADI	Cilveloy
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Atma türküler eşliğinde oynanır.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire ve daire biçiminde oynanır.

EK 2.3. Cilveloy Video Görüntüsü

4.1.4. Döne Oyunu

Tablo 10. Döne Oyunu

OYUNUN ADI	Döne
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Döney
OYUNUN KONUSU	Bir genç kızın süslü, bakımlı olduğunu anlatan bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.4. Döne Oyunu Video Görüntüsü

4.1.5. Uzundere Oyunu

Tablo 11.Uzundere Oyunu

OYUNUN ADI	Uzundere
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Azeri kökenli bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.5. Uzundere Oyunu Video Görüntüsü

4.1.6. Yengecan Oyunu

Tablo 12. Yengecan Oyunu

OYUNUN ADI	Yengecan
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Köy ortamında bir gencin yengesine atmalı türkü söyleyerek ortaya çıkan oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.6. Yengecan Oyunu Video Görüntüsü

4.1.7. Koçari Oyunu

Tablo 12. Koçari Oyunu

OYUNUN ADI	Koçari
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Koçeri, Koçari
OYUNUN KONUSU	Atma türkülü bir oyundur
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.7. Koçari Oyunu Video Görüntüsü

4.1.8. Mendo Oyunu

Tablo 13. Mendo Oyunu

OYUNUN ADI	Mendo
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.8. Mendo Oyunu Video Görüntüsü

4.1.9. Kobak Oyunu

Tablo 14. Kobak Oyunu

OYUNUN ADI	Kobak
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Atmalı türküler söylenerek oynanan oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire biçiminde oynanır.

EK 2.9. Kobak Oyunu Video Görüntüsü

4.1.10. Sasa Oyunu

Tablo 15. Sasa Oyunu

OYUNUN ADI	Sasa
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Sıta sıta
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire biçiminde oynanır.

EK 2.10. Sasa Oyunu Video Görüntüsü

4.1.11. Sallama Oyunu

Tablo 16. Sallama Oyunu

OYUNUN ADI	Sallama
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Aslan Kadife
OYUNUN KONUSU	Yaşlı ve kilolu bir adamın oynayış tarzından taklit edilerek çıkmıştır.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire biçiminde oynanır

EK 2.11. Sallama Oyunu Video Görüntüsü

4.1.12. Şahlan Oyunu

Tablo 17. Şahlan Oyunu

OYUNUN ADI	Şahlan
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Şeyha
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, daire şeklinde oynanır

EK 2.12. Şahlan Oyunu Video Görüntüsü

4.1.13. Tulum Oyunu

Tablo 18. Tulum Oyunu

OYUNUN ADI	Tulum
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire biçiminde oynanır

EK 2.13. Tulum Oyunu Video Görüntüsü

4.1.14. Üç Ayak Oyunu

Tablo 19. Üç Ayak Oyunu

OYUNUN ADI	Üç Ayak
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire ve yarım daire şeklinde oynanır

EK 2.14. Üç Ayak Oyunu Video Görüntüsü

4.1.15. Düz Horon Oyunu

Tablo 20. Düz Horon Oyunu

OYUNUN ADI	Düz Horon
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Adi Horon
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır

EK 2.15. Düz Horon Oyunu Video Görüntüsü

4.1.16. Vazriya Düz Horon Oyunu

Tablo 21. Vazriya Düz Horon Oyunu

OYUNUN ADI	Vazriya Düz Horon
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Vardiya
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır

EK 2.16.Vazriya Düz Horon Oyunu Video Görüntüsü

4.1.17. Salyabasma Düz Horon Oyunu

Tablo 22.Salyabasma Düz Horon Oyunu

OYUNUN ADI	Salyabasma Düz Horon
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Salyabastı
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.17. Ardanuç Düz Horon Oyunu Video Görüntüsü

4.1.18. Karabağ Oyunu

Tablo 23. Karabağ Oyunu

OYUNUN ADI	Karabağ
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Karabak
OYUNUN KONUSU	Oynayan kişinin yaptığı kıvrak hareketlerle kendini gösterebildiği bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Karşıberi (Tek Oyun)
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire içinde ya da serbest karşılıklı şekilde oynanır

EK 2.18.Ondörtlü Oyunu Video Görüntüsü

4.1.19. Ardanuç Karabağ Oyunu

Tablo 24. Ardanuç Karabağ Oyunu

OYUNUN ADI	Karabağ
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Oynayan kişinin yaptığı kıvrak hareketlerle kendini gösterebildiği bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Karşıberi (Tek Oyun)
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire içinde ya da serbest karşılıklı şekilde oynanır

EK 2.19. Ardanuç Ondörtlü Oyunu Video Görüntüsü

4.1.20. Ondörtlü Oyunu

Tablo 25. Ondörtlü Oyunu

OYUNUN ADI	Ondörtlü
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Dasnicorç
OYUNUN KONUSU	Azeri kökenli bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Karşıberi (Tek Oyun)
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire içinde ya da serbest karşılıklı şekilde oynanır

EK 2.20. Ondörtlü Oyunu Video Görüntüsü

4.1.21. Acara (Kadın) Horonu Oyunu

Tablo 25. Acara Kadın Horonu Oyunu

OYUNUN ADI	Acara Kadın Horonu
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yapılan hareketlerde savaşı konu alan ve anlatan bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Düz sıra, daire şeklinde oynanır

EK 2.21. Acara Kız Oyunu Video Görüntüsü

4.1.22. Acara (Erkek) Horonu Oyunu

Tablo 26. Acara Horonu Oyunu

OYUNUN ADI	Acara Horonu
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Orta Batum, Horomi
OYUNUN KONUSU	Yapılan hareketlerde savaşı konu alan ve anlatan bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Düz sıra, daire şeklinde oynanır

EK 2.22. Acara Erkek Oyunu Video Görüntüsü

4.1.23. Şavşat Barı Oyunu

Tablo 29. Şavşat barı Oyunu

OYUNUN ADI	Şavşat barı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Çift Jandarma
OYUNUN KONUSU	Bir erkeğin sevdiğine kavuşmadan jandarmalar tarafından yakalanmasını anlatan bir oyundur. Türküsü olan bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.24. Şavşat Barı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.24. Yayla Barı Oyunu

Tablo 30. Yayla barı Oyunu

OYUNUN ADI	Yayla barı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Kadın Barı
OYUNUN KONUSU	Yaylada kadınların oynadığı bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.24. Yaylı Barı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.25. Üç Ayak Barı Oyunu

Tablo 31. Lale Barı Oyunu

OYUNUN ADI	Üç Ayak barı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.25. Üç Ayak Barı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.26. Ardanuç Ağır Bar Oyunu

Tablo 32. Ardanuç Ağır Bar Oyunu

OYUNUN ADI	Ardanuç Ağır Bar
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	6 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Köyün büyüklerinin oynadığı ağır tempolu oyunlardır.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.26. Ardanuç Ağır Bar Oyunu Video Görüntüsü

4.1.27. Ehlocan Barı Oyunu

Tablo 33. Ehlocan Barı Oyunu

OYUNUN ADI	Lale barı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.27. Yaylı Barı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.28. Kız Horonu Oyunu

Tablo 34. Kız Horonu Oyunu

OYUNUN ADI	Kız Horonu
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: Sol
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Genç kızların oynadığı bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.28. Kız Horonu Oyunu Video Görüntüsü

4.1.29. Deli Horon Oyunu

Tablo 35. Deli Horon Oyunu

OYUNUN ADI	Deli Horon
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Erkekler tarafından yapılan sert ve hızlı hareketlerle oynanan bir oyundur. Deli horon oynanan yerde kırk yıl ot bitmez tabiri bu durumu açıklar niteliktedir.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır

EK 2.29. Deli Horon Oyunu Video Görüntüsü

4.1.30. Sardi Deli Horon Oyunu

Tablo 36. Sardi Deli Horon Oyunu

OYUNUN ADI	Ardanuç Deli Horon
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Sardi, Kırçon
OYUNUN KONUSU	Deli horon gibi sert ve kıvrak oynanan bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır

EK 2.30. Ardanuç Deli Horon Oyunu Video Görüntüsü

4.1.31. Kuen Deli Horon Oyunu

Tablo 37. Kuen Deli Horon Oyunu

OYUNUN ADI	Kuen Deli Horon
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Deli horon gibi sert ve kıvrak hareketlerle oynanan bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire Şeklinde oynanır

EK 2.31. Kuen Deli Horonu Oyunu Video Görüntüsü

4.1.32. Teşi (Kız) Oyunu

Tablo 38. Teşi (Kız) Oyunu

OYUNUN ADI	Teşi (Kız)
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Genç kızların yün eğirme iŐini yaptığı bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Teşi, Ağırşak
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra Şeklinde oynanır

EK 2.32. Teşi (Kız) Oyunu Video Görüntüsü

4.1.33. Teşi (Erkek) Oyunu

Tablo 39. Teşi (Erkek) Oyunu

OYUNUN ADI	Teşi (Erkek)
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	10 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Oynayan kişinin kadınların yün eğirme hareketlerini yaparak kendisini has hareketlerle ifade ettiği bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Teşi, Ağırşak
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Serbest şekilde oynanır.

EK 2.33. Teşi (Kız) Oyunu Video Görüntüsü

4.1.34. Sarı Çiçek Oyunu

Tablo 40. Sarıçiçek Oyunu

OYUNUN ADI	Sarıçiçek
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Sarıköz
OYUNUN KONUSU	Türküsü olan ve karşı beri oynanan bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Karşıberi (solo)
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire içinde ya da serbest karşılıklı şekilde oynanır

EK 2.34. Sarı Çiçek Oyunu Video Görüntüsü

4.1.35. Temur Ağa Oyunu

Tablo 41. Temur Ağa Oyunu

OYUNUN ADI	Temur Ağa
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Timurağa
OYUNUN KONUSU	Halay bölgesinde oynanan bir oyundur ve yöreye sonradan girmiş ve benimsenmiş bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.35. Temur Ağa Oyunu Video Görüntüsü

4.1.36. Daldalan Oyunu

Tablo 42. Daldalan Oyunu

OYUNUN ADI	Daldalan
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Kültürler arası etkileşim sonucu yöreye girmiş ve benimsenmiş bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.36. Daldalan Oyunu Video Görüntüsü

4.1.37. Coşkun Çoruh Oyunu

Tablo 43. Coşkun Çoruh Oyunu

OYUNUN ADI	Coşkun Çoruh
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	4 Zamanlı Hızlısı: 12/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Çoruh nehrinin yavaş ve hızlı akışını anlatan bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır

EK 2.37. Coşkun Çoruh Video Görüntüsü

4.1.38. Hemşin Oyunu

Tablo 44. Hemşin Oyunu

OYUNUN ADI	Hemşin
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	7 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Atom
OYUNUN KONUSU	Hızlı tempoda oynanan coşkulu bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır

EK 2.38. Hemşin Oyunu Video Görüntüsü

4.1.39. Ardanuç Hemşin Oyunu

Tablo 45. Ardanuç Hemşin Oyunu

OYUNUN ADI	Ardanuç Hemşin
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır

EK 2.39. Hemşin Oyunu Video Görüntüsü

4.1.40. Şavşat Hemşin Oyunu

Tablo 46. Şavşat Hemşin Oyunu

OYUNUN ADI	Şavşat Hemşin
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır

EK 2.40. Şavşat Hemşin Oyunu Video Görüntüsü

4.1.41. Borçka Hemşin Oyunu

Tablo 47. Borçka Hemşin Oyunu

OYUNUN ADI	Borçka Hemşin
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır

EK 2.41. Borçka Hemşin Oyunu Video Görüntüsü

4.1.42. Hopa Hemşin Oyunu

Tablo 48. Hopa Hemşin Oyunu

OYUNUN ADI	Hopa Hemşin
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır

EK 2.42. Hopa Hemşin Oyunu Video Görüntüsü

4.1.43. Arhavi Canlısı Oyunu

Tablo 49. Arhavi Canlısı Oyunu

OYUNUN ADI	Arhavi Canlısı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	4 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Yaylı, Üflemeli sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	üçayak tarzında oynanan bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire, düz sıra şeklinde oynanır.

EK 2.43. Arhavi Canlısı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.44. Damat Bağlama Oyunu

Tablo 50. Damat Bağlama Oyunu

OYUNUN ADI	Damat Bağlama
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Yaylı, Üflemeli sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Doğaçlama söylenen sözlerle kız tarafından birinin damadı övmesi ve nasihatler vererek oynanan bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır.

EK 2.44. Damat Bağlama Oyunu Video Görüntüsü

4.1.45. Memedina Oyunu

Tablo 51. Medina Oyunu

OYUNUN ADI	Memedina
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Yaylı, Üflemeli sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Oyun adımlarını tarlada yapılan belleme çalışmasından almıştır.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır.

EK 2.45. Memedina Oyunu Video Görüntüsü

4.1.46. Narina Oyunu

Tablo 52. Narina Oyunu

OYUNUN ADI	Narina
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Yaylı, Üflemeli sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Oyun bir beğendirme oyunu olup türkü eşliğinde oynanmaktadır.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır.

EK 2.46. Narina Oyunu Video Görüntüsü

4.1.47. Papilat Oyunu

Tablo 53. Papilat Oyunu

OYUNUN ADI	Papilat
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Yaylı, Üflemeli sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Çok seri ve hızlı hareketlerle oynanır.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır.

EK 2.47. Papilat Oyunu Video Görüntüsü

4.1.48. Sarızambak Oyunu

Tablo 54. Sarızambak Oyunu

OYUNUN ADI	Sarızambak
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	5 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Yaylı, Üflemeli sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Oyunun ismi ilk kurulan ekip tarafından sarızambak olarak verilmiştir.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır.

EK 2.48. Sarızambak Oyunu Video Görüntüsü

4.1.49. Adamoğlu Horonu Oyunu

Tablo 55. Adamoğlu Horonu Oyunu

OYUNUN ADI	Adamoğlu Horonu
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	4 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli
ALDIKLARI ADLAR	Gürcü barı, Titretme
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Horon
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire şeklinde oynanır

EK 2.49. Adamoğlu Horonu Oyunu Video Görüntüsü

4.1.50. Hevek Barı Oyunu

Tablo 56. Hevek Barı Oyunu

OYUNUN ADI	Hevek Barı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Üflemeli, vurmali
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.50. Hevek Barı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.51. Sol Ayak Barı Oyunu

Tablo 57.Sol ayak Barı Oyunu

OYUNUN ADI	Sol ayak Barı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Üflemeli ve vurmali
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.50. Hevek Barı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.52. Tek ayak Barı Oyunu

Tablo 58.Tek ayak Barı Oyunu

OYUNUN ADI	Tek ayak Barı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Üflemeli
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.52. Tek ayak Barı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.53. Çift ayak Barı Oyunu

Tablo 59.Çift ayak Barı Oyunu

OYUNUN ADI	Çift ayak Barı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Üflemeli
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.53. Çift ayak Barı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.54. Üç ayak Barı Oyunu

Tablo 60.Üç ayak Barı Oyunu

OYUNUN ADI	Üç ayak Barı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Üflemeli
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Yok
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Bar
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.54. Üç ayak Barı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.55. Tavuk Barı Oyunu

Tablo 61. Tavuk Barı Oyunu

OYUNUN ADI	Tavuk Barı
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	Hayvan taklitli oyunlardan biridir. En baştaki kişinin yaptığı hareketleri diğer oyuncuların yapmasıdır.
ARAÇLAR	Ekip başının elinde kemer ceza vermek amaçlı kullanılır
OYNANMAGELENEĞİ	Karşıberi
OYNANIŞ BİÇİMİ	Yarım daire, Düz sıra şeklinde oynanır

EK 2.55. Tavuk Barı Oyunu Video Görüntüsü

4.1.56. Tamara Oyunu

Tablo 62. Tamara Oyunu

OYUNUN ADI	Tamara
OYNANIŞ YERİ	Açık alan, kapalı alan
OYNANIŞ NEDENİ	Sahne ortamı, Bayram, Düğün, kına gecesi gibi yerlerde eğlence amaçlı olarak oynanır.
OYUNCU CİNSİYETİ	Bayanlar ve erkekler tarafından oynanır
MÜZİK YAPISI	2 Zamanlı 6/8 Kararı: La
ÇALGILARIN YAPISI	Tuşlu, Üflemeli, vurmali, tezeneli, yaylı sazlar
ALDIKLARI ADLAR	Yok
OYUNUN KONUSU	İki kişinin karşılıklı kur yaparak oynadığı bir oyundur.
ARAÇ-GEREÇLER	Yok
OYNANMAGELENEĞİ	Karşıberi (solo)
OYNANIŞ BİÇİMİ	Daire içinde ya da serbest karşılıklı şekilde oynanır

EK 2.56. Tamara Oyunu Video Görüntüsü

4.2. Artvin Halk Oyunları Müzik ve Ritim Notalarının İncelenmesi

Ritim notalarının yazımında Türk Halk Müziği bilgileri esas alınarak yazılacaktır. Buna göre iki çizgi üzerindeki portenin alt çizgisine “Düm” üst çizgisine “Tek” yazılarak ifade edilir. Düm ve Tek’ in alt alta yazılmasıyla Yek ibaresini alır. Tokmakla kasmağa vurulduğunda (k) ibaresi, çembere vurulduğunda ise (ç) ibaresini alır. Yazılan düzümler de ritimler kalıp halinde kuyruklar birleştirilerek yazılır ve kuyruklar aşağı doğrudur. Bu da çalım kolaylığını sağlar.

Bazı Devlet Konservatuarları Türk Halk Oyunları bölümlerinde ritim bilgisi Türk müziği bilgilerine göre verilmektedir. Ritim notalarında alt çizgiye Tek, üst çizgiye ise Düm notaları yazılarak ifadelendirilir ve çalınır. Ayrıca notalar ayrı ayrı yazılır kuyrukları birleştirilmez ve yukarı doğrudur. Aşağıda ki örnek gibidir.

Türk Halk Müziği Ritim Bilgisi

Örnek Yazım Şekli

Düm Tek Yek (K) Kasnak (Ç) Çember

Türk Sanat Müziği Ritim Bilgisi

Örnek Yazım Şekli

Düm Tek

Ayrıca Türk halk oyunları Türk halk müziği ritim bilgilerine göre uygulanmalıdır. Türk müziğindeki ritim yazım kurallarının Halk oyunları ile bağdaştırılması uygun olmayacaktır. Bu sebepten ötürü Türk halk oyunları ritimlerini Türk halk müziği ritim bilgisine göre ifadelendirilerek ve incelenecektir.

Oyunların ve müziklerin Tempo (metronom) değerlerini ise batı müziğinde kullanılan hız değerlerine göre belirlenip ifade edilecektir.

Oyun müzikleri notaya alınırken La sesi üzerinden notaya alınacaktır. Bunun sebebi rahatlıkla okunup icra edilmesi ve yaygınlaşması daha kolay olacağı içindir.

Oyunlar notaya alınırken sadece çalan kişinin icrasına göre değil diğer mahalli müzisyenler de dinlenerek ortak bir müzik cümlesiyle notaya alınacaktır.

4.2.1. Barlar

4.2.1.1. Atabarı Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Zumacı Asım Günay

Düzenleme Tarihi: 14.10.2012

Düzenleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Atabarı

♩ = 126 Allegro

EK 3.1. Atabarı Oyunu Müziği

Şekil 1. Atabarı Oyunu Notası

Atabarı oyunu ilk olarak Muzaffer Sarısözen tarafından yöre ekibinden alınarak derlenmiştir. Bu müziğe ek olarak bir C cümlesi, ritim notası ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.2. Ahçik Barı Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Zumacı Naim Usta

Ahçik Barı

Derleme Tarihi: 10.10.2012

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

♩ = 130 Allegro

EK 3.2. Ahçik Oyunu Müziği

Şekil 2. Ahçik Oyunu Notası

Ahçik barı oyununun müziği, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.3. Cilveloy Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Zumacı Naim Günay

Düzenleme Tarihi: 14.10.2012

Düzenleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Cilveloy

EK 3.3. Cilveloy Oyunu Müziği

Şekil 3. Cilveloy Oyunu Notası

Cilveloy oyunu ilk olarak Muzaffer Sarısözen tarafından derlenmiş ve notaya alınmıştır. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.4. Döne Oyunu

Yöre: Artvin

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Fatma- Necmi Öngünür

Döne

Suat İnce

♩ = 104 Andante

EK 3.4. Döne Oyunu Müziği

Şekil 4. Döne Oyunu Notası

Döne oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Fatma ve Necmi Öngünür' den alınarak derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.5. Uzundere Oyunu

Yöre: Artvin

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Uzundere

Suat İnce

♩ = 124 Allegro

EK 3.5. Uzundere Oyunu Müziği

Şekil 5. Uzundere Oyunu Notası

Uzundere oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.6. Yengecan Oyunu

Yöre: Artvin

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Yengecan

Suat İnce

♩ : 108 Moderato

EK 3.6. Yengecan Oyunu Müziği

Şekil 6. Yengecan Oyunu Notası

Yengecan oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.7. Koçari Oyunu

Yöre: Artvin

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Suat İnce

Koçari

♩ : 124 Allegro

EK 3.7. Koçari Oyunu Müziği

Şekil 7. Koçari Oyunu Notası

Koçari oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.8. Mendo Oyunu

Yöre: Artvin

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Suat İnce

Mendo

♩: 120 Allegro

EK 3.8. Mendo Oyunu Müziği

Şekil 8. Mendo Oyunu Notası

Mendo oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.9. Şahlan Oyunu

Yöre: Artvin-Şavşat

Kaynak Kişi: Zumacı Gökalp Altun

Derleme Tarihi: 10.10.2012

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Şahlan

♩ = 124 Allegro

The musical notation for Şahlan is presented in a system of three staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The time signature is 6/8 and the key signature has one flat. The tempo is marked 'Allegro' with a metronome marking of 124. The notation includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and repeat signs.

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Derleyen ve Notalayan

Suat İnce

Şahlan

♩ = 120 Allegro

The musical notation for Şahlan is presented in a system of two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The time signature is 6/8 and the key signature has one flat. The tempo is marked 'Allegro' with a metronome marking of 120. The notation includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and repeat signs.

EK 3.9. Şahlan Oyunu Müziği

Şekil 9. Şahlan Oyunu Notası

4.2.1.10. Sol Ayak Barı Oyunu

Yöre: Artvin- Yusufeli
Kaynak Kişi: Zurnacı Ahmet Tunç

Derleme Tarihi: 24.06.2013
Derleyen ve Notalayan:
Çağlar Demirci

Solayak Barı

♩ = 104 Andante

The musical notation for Solayak Barı is presented in three systems. Each system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The first system ends with a 'Fine' marking. The second system ends with a repeat sign. The third system has a red slur over the first two measures and ends with a repeat sign. The tempo is marked as 104 Andante.

EK 3.10. Sol Ayak Barı Müziği

Şekil 10. Sol Ayak Barı Oyunu Notası

Sol Ayak oyunu Yusufeli merkezde yaşayan Zurnacı Ahmet Tunç'dan alınmış derlenmiş ve notaya alınmıştır.

Şahlan oyunu Şeyha adıyla ilk olarak Uğur URAL tarafından Sofu Dede'den alınarak derlenmiştir. Buna ek olarak ritim notası eklenmiştir ve tekrardan düzenlenmiştir.

4.2.1.11. Hevek Barı Oyunu

Yöre: Artvin- Yusufeli
Kaynak Kişi: Zurnacı Ahmet Tunç

Derleme Tarihi: 24.06.2013
Derleyen ve Notalayan:
Çağlar Demirci

Hevek Barı (Yaylalar)

♩ = 110 Allegro

Bir sigara ver bana, bak dumana dumana
Sigaramın incesi, gönlümün eğlencesi

Not: Oyun oynanırken müzik ve ritim durur ve sadece sözler söylenir.

EK 3.11. Hevek Barı Müziği

Şekil 11. Hevek Barı Oyunu Notası

Hevek Barı oyunu Yusufeli merkezde yaşayan Zurnacı Ahmet Tunç' dan alınmış derlenmiştir.

4.2.1.12. Daldalan Oyunu

Yöre: Artvin

Derleyen: Zeki Akalın

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Notalayan: Turgut Kars

Daldalan

♩: 110 Allegro

The musical score for 'Daldalan' is presented in four systems. Each system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The first system begins with a treble clef and a 3/8 time signature. The second system includes first and second endings. The third system features a repeat sign. The fourth system continues the melody and accompaniment. The score is in a key with one flat (F major or D minor).

EK 3.12. Daldalan Oyunu Müziği

Şekil 12. Daldalan Oyunu Notası

Daldalan Oyunu ilk olarak Zeki Akalın tarafından derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.13. Temurağa Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Zumacı Gökalp Altun

Derleme Tarihi: 10.10.2012

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Temurağa

♩ : 120 Allegro

EK 3.13. Temurağa Oyunu Müziği

Şekil 13. Temurağa Oyunu Notası

Temurağa oyunu Şavşatlı zurnacı Gökalp Altun' dan alınarak derlenmiştir. Bu oyun halay ve bar yörelerinde de görülmektedir. Bu oyunun müziği ritim notası ve temposu eklenerek belgelenmiştir.

4.2.1.14. Ardanuç Ağır Bar Oyunu

Yöresi: Artvin- Ardanuç

Derleyen: Fatih Genç

Kaynak Kişi: Zumacı Yasin torun

Notalayan: Seyfettin Kaya

Ağır Bar

♩:136 Allegro

♩:120 Allegro Hoplatma(Sama)

The image displays a musical score for the traditional game 'Ağır Bar'. It consists of five systems of music. Each system includes a treble clef staff with a key signature of one flat (B-flat) and a 2/4 time signature. The first system is marked '♩:136 Allegro'. The second system is marked '♩:120 Allegro Hoplatma(Sama)'. The third system is marked '♩:120' and features a 12/8 time signature. The fourth and fifth systems are marked '♩:120' and feature a 2/4 time signature. The score includes a melody line and a rhythm notation line (bass clef staff) for each system. The rhythm notation line shows a 6/4 time signature for the first system and a 12/8 time signature for the third system. The score is written in a standard musical notation style with various note values, rests, and bar lines.

EK 3.14. Ardanuç Ağır Bar Oyunu müziği

Şekil 14. Ardanuç Ağır Bar Oyunu Notası

Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.15. Şavşat Barı Oyunu

Yöre: Artvin-Şavşat

Kaynak Kişi: Zumacı Asım Günay

Düzenleme Tarihi: 10.10.2012

Düzenleyen ve Notalayan
Çağlar Demirci

Şavşat Barı (Çift Jandarma)

♩ : 160 Allegro

♩ : 120 Allegro Hoplatma(Sarma)

EK 3.15. Şavşat Barı Oyunu Müziği

Şekil 15. Şavşat Barı Oyunu Notası

Çift Jandarma oyunu olarak bilinen türkölü bir oyundur. İlk olarak Muazzez Turing tarafından derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.16. Yayla Barı Oyunu

Yöre: Artvin-Şavşat

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Sofu Dede

Uğur Ural

Yayla Bari

♩: 160 Allegro

♩ = 124 Allegro Hoplatma(Sarma)

EK 3.16.Yayla Barı Oyunu Müziği

Şekil 16. Yayla Barı Oyunu Notası

Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.17. Teşi (Kız) Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Derleyen ve Notalayan

Suat İnce

Teşi (Kız)

♩: 160 Allegro

The musical notation is presented in three systems. Each system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The first system begins with a treble clef staff containing a melody and a bass clef staff with a rhythmic accompaniment. The second system continues the melody and accompaniment. The third system concludes the piece with a double bar line and repeat signs.

EK 3.17. Teşi (Kız) Oyunu Müziği

Şekil 17. Teşi (Kız) Oyunu Notası

Teşi oyunu öncelik olarak iki tür halinde oynanır. İlki genç kızların beraber toplanarak anne ve nenelerinin yaptığı hareketleri taklit etmeleri ikincisi ise, solist özelliği taşıyan bir erkek tarafından oynanan “İndim çayır biçmeye” adlı türküyle oynanan ve oynayan kişinin kendini beğendirmeye çalışarak taklit ettiği tek kişilik bir seyirlik oyundur. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.18. Üç Ayak Ağır Barı Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Zurnacı Asım Usta

Derleme Tarihi: 01.09.2012

Derleyen ve Notlayan:

Çağlar Demirci

Üç Ayak Ağır Barı

♩:146 Allegro

The musical score is presented in four systems, each consisting of a treble staff and a bass staff. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The tempo is marked as Allegro with a metronome marking of 146. The score begins with a repeat sign in the first measure of the first system. The melody in the treble staff is primarily composed of eighth and quarter notes, while the bass staff provides a steady accompaniment of eighth notes. The piece concludes with a final double bar line and repeat dots in the last measure of the fourth system.

♩ :120 Allegro Hoplatma (Sarma)

EK 3.18. Üç Ayak Ağır Barı Oyunu Müziği

Şekil 18. Üç Ayak Ağır Barı Oyunu Notası

Üç Ayak Ağır Barı oyunu Şavşatlı Zurnacı Asım ustadan alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.19. Ehlocan Barı Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Zumacı Naim Usta

Derleme Tarihi: 08.10.2012

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Ehlocan Barı

♩: 160 Allegro

♩: 120 Allegro Hoplatma (Sarma)

EK 3.19. Ehlocan Oyunu Müziği

Şekil 19. Ehlocan Barı Oyunu Notası

Ehlocan Barı oyunu Şavşatlı Zurnacı Asım ustadan alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.20. Üç Ayak Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Derleyen ve Notalayan

Suat İnce

Üç Ayak

♩ : 140 Allegro

The musical notation for Üç Ayak Oyunu is presented in four systems. Each system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The tempo is marked as 140 Allegro. The music is in a key with one flat (B-flat). The first system starts with a treble clef staff containing a melody of eighth and sixteenth notes, and a bass clef staff with a rhythmic accompaniment of eighth notes. The second and third systems continue the melody and accompaniment. The fourth system concludes with a double bar line and repeat signs.

EK 3.20. Üç Ayak Oyunu Müziği

Şekil 20. Üç Ayak Oyunu Notası

Üç Ayak oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Bu oyun yörede Yengecan oyunun hızlısı olarak da oynatılır. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.1.21. Tekayak Barı Oyunu

Yöre: Artvin- Yusufeli
Kaynak Kişi: Tulumcu Yaşar

Derleme Tarihi: 24.06.2013
Derleyen ve Notalayan:
Çağlar Demirci

Tekayak Barı

♩ = 110 Allegro

EK 3.21. Tekayak Oyunu Müziği

Şekil 21. Tekayak Oyunu Notası

4.2.1.22. Çiftayak Barı Oyunu

Yöre: Artvin- Yusufeli
Kaynak Kişi: Tulumcu Yaşar

Derleme Tarihi: 24.06.2013
Derleyen ve Notalayan:
Çağlar Demirci

Çiftayak Barı

♩ = 110 Allegro

EK 3.22. Çiftayak Oyunu Müziği

Şekil 22. Çiftayak Oyunu Notası

4.2.1.23. Üç Ayak Barı Oyunu

Yöre: Artvin- Yusufeli
Kaynak Kişi: Tulumcu Yaşar

Derleme Tarihi: 24.06.2013
Derleyen ve Notalayan:
Çağlar Demirci

Üçayak Barı

EK 3.23. Üçayak Oyunu Müziği

Şekil 23. Üçayak Oyunu Notası

Tekayak, Çiftayak ve Üçayak oyunları Yusufeli Altıparmak Köyü Muhtarı Yaşar URHANTEKİN'den alınarak derlenmiş, notaya alınmış ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2. Horonlar

4.2.2.1. Kobak Oyunu

Yöre: Artvin

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Suat İnce

Kobak

♩ = 120 Allegro

♩ = 110 Moderato

EK 3.24. Kobak Oyunu Müziği

Şekil 24. Kobak Oyunu Notası

Kobak oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.2. Sasa Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Zurnacı Asım Usta

Düzenleme Tarihi: 14.10.2012

Düzenleyen ve Notalayan
Çağlar Demirci

Sasa

♩. = 124 Allegro

EK 3.25. Sasa Oyunu Müziği

Şekil 25. Sasa Oyunu Notası

Sasa Horonu oyunu Şavşatlı Zurnacı Asım ustadan alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.3. Sallama Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Feramuz Cengiz

Derleme Tarihi: 01.24.2006

Derleyen ve Notalayan
Çağlar Demirci

Sallama

♩ = 114 Allegro

The musical notation for Sallama Oyunu is presented in two systems. Each system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The first system shows the initial melody and accompaniment, followed by a repeat sign and a first ending. The second system continues the melody and accompaniment, also ending with a repeat sign and a first ending. The tempo is marked as Allegro with a quarter note equal to 114 beats per minute.

EK 3.26. Sallama Oyunu Müziği

Şekil 26. Sallama Oyunu Notası

Sallama oyunun müziği Ardanoçlu Zurnacı Feramuz Cengiz'den, oyunu ise Yücel Dede'den alınarak derlenmiştir. Sallama oyunu üç kuşak olarak köyde oynanan ilk hali, merkezde oynandığı hali ve genç kuşağın oynadığı hali olarak video kaydı alınmıştır. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.4. Tulum Oyunu

Yöre: Artvin -Ardanuç

Kaynak Kişi: Feramuz Cengiz

Derleme Tarihi: 01.24.2006

Derleyen ve Notalayan
Çağlar Demirci

Tulum

♩:132 Allegro

EK 3.27. Tulum Oyunu Müziği

Şekil 27. Tulum Oyunu Notası

Tulum oyunun müziği Ardanuçlu Zurnacı Feramuz ustadan, oyunu ise Yücel Dede'den alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.25. Adamoğlu Horonu Oyunu

Yöre: Artvin- Yusufeli
Kaynak Kişi: Tulumcu Yaşar

Derleme Tarihi: 24.06.2013
Derleyen ve Notalayan:
Çağlar Demirci

Adamoğlu Horonu

EK 3.28. Barhal Horonu Oyunu Müziği

şekil 28. Barhal Horonu Oyunu Notası

Adamoğlu Horonu Yusufeli Altıparmak Köyünden Tulumcu Yaşar ustadan alınarak derlenmiş, notaya alınmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.6. Arhavi Canlısı Oyunu

Yöre: Artvin- Arhavi

Kaynak Kişi: Kemal Özbıyık

Derleme Tarihi: 10.12.2012

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Arhavi Canlısı

♩: 146 Allegro

EK 3.29.Arhavi Canlısı Oyunu Müziği

Şekil 29. Arhavi Canlısı Oyunu Notası

Arhavi Canlısı oyunu Arhavili Kemal Özbıyık'dan alınarak derlenmiş, notaya alınmış ve temposu belirlenerek belgelenmiştir. Bu oyunların Rize'de yaşayan Lazlarla ortak olarak kullandıkları oyunlardır.

4.2.2.7. Damat Bağlama Oyunu

Yöre: Artvin- Arhavi

Kaynak Kişi: Kemal Özbıyık

Derleme Tarihi: 14.10.2012

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Damat Bağlama

EK 3.30. Damat Bağlama Oyunu Müziği

Şekil 30. Damat Bağlama Oyunu Notası

Damat Bağlama oyunu Arhavili Kemal Özbıyık'dan alınarak derlenmiş, notaya alınmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.8. Memedina Oyunu

Yöre: Artvin- Arhavi

Kaynak Kişi: Kemal Özbıyık

Derleme Tarihi: 14.10.2012

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Memedina

♩ = 122 Allegro

Paç kat bo zo pe paç kat ya mo he ya mo
La zut ma ça na no re ya mo he ya mo

Buğ rat ku le me za riz ya mo he ya mo
in ci yi do pur çu ma ya mo he ya mo
Ti zi ma ça na no re ya mo he ya mo

Pxaçkat bozope pxaçkat Bğurat şküle mezariz,
Lâzut maçananore, İncii do purçuma
Tiz emaçananore,

EK 3.31. Memedina Oyunu Müziği

Şekil 31. Memedina Oyunu Notası

Memedina(Memet'ina) oyunu Arhavili Kemal Özbıyık'dan alınarak derlenmiş, notaya alınmış ve temposu belirlenerek belgelenmiştir. Bu oyunların Rize'de yaşayan Lazlarla ortak olarak kullandıkları oyunlardır.

4.2.2.9. Narina Oyunu

Yöre: Artvin- Arhavi

Kaynak Kişi: Kemal Özbıyık

Derleme Tarihi: 14.10.2012

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Narina

♩: 136 Allegro

De re te pe ge ze rim de te pe de gül di ze rim
Ben ba ba min e vin de de böy le naz li ge ze rim

Rin na nay nay rin na nay
Rin na nay nay rin na nay

Tepenin arkasında da
Ay mısın güneş misin?

Söyle bana sevdiğim de
Benden geçecek misin?

EK 3.32. Narina Oyunu Müziği

Şekil 32. Narina Oyunu Notası

Narina oyunu Arhavili Kemal Özbıyık'dan alınarak derlenmiş, notaya alınmış ve temposu belirlenerek belgelenmiştir. Bu oyunların Rize'de yaşayan Lazlarla ortak olarak kullandıkları oyunlardır.

4.2.2.10. Papilat Oyunu

Yöre: Artvin- Arhavi
Kaynak Kişi: Kemal Özbıyık

Derleme Tarihi: 14.10.2012
Derleyen ve Notalayan
Çağlar Demirci

Papilat

♩: 136 Allegro

♩: 180 Allegro

EK 3.33. Papilat Oyunu Müziği

Şekil 33. Papilat Oyunu Notası

Papilat oyunu Arhavili Kemal Özbıyık'dan alınarak derlenmiş, notaya alınmış ve temposu belirlenerek belgelenmiştir. Bu oyunların Rize'de yaşayan Lazlarla ortak olarak kullandıkları oyunlardır.

4.2.2.11. Sarızambak Oyunu

Yöre: Artvin- Arhavi

Kaynak Kişi: Kemal Özbıyık

Derleme Tarihi: 14.10.2012

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Sarı zambak

♩: 142 Allegro

1-Ar ha vi den or çi ge Ar ha vi den or çi ge
2-Rin na rin na rin na nay rin na rin na rin na nay

1-Gel gi de lum sev du ğum gel gi de lum sev du ğum
2-Biz se nin le bu yol dan biz se nin le bu yol dan

Rin na rin na rin na nay rin na rin na rin na nay

EK 3.34. Sarızambak Oyunu Müziği

Şekil 34. Sarızambak Oyunu Notası

Sarızambak oyunu Arhavili Kemal Özbıyık'dan alınarak derlenmiş, notaya alınmış ve temposu belirlenerek belgelenmiştir. Bu oyunların Rize'de yaşayan Lazlarla ortak olarak kullandıkları oyunlardır.

4.2.2.12. Düz Horon

Yöre: Artvin

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Suat İnce

Düz Horon

♩:140 Allegro

The musical notation for Düz Horon consists of two staves. The top staff is in treble clef with a 2/4 time signature, showing a melody of eighth and quarter notes. The bottom staff is in bass clef with a 2/4 time signature, showing a rhythmic accompaniment of eighth and quarter notes. The piece is marked 'Allegro' with a tempo of 140.

EK 3.35. Düz Horon Oyunu Müziği

Şekil 35. Düz Horon Oyunu Notası

4.2.2.13. Vazriya Düz Horon

Yöre: Artvin

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Suat İnce

Vazriya Düz Horon

♩ = 120 Allegro

The musical notation for Vazriya Düz Horon consists of two staves. The top staff is in treble clef with a 6/8 time signature, showing a melody of eighth and quarter notes. The bottom staff is in bass clef with a 6/8 time signature, showing a rhythmic accompaniment of eighth and quarter notes. The piece is marked 'Allegro' with a tempo of 120.

EK 3.36. Vazriya Oyunu Müziği

Şekil 36. Vazriya Düz Horon Oyunu Notası

4.2.2.14. Salyabasma Düz Horon

Yöresi: Artvin- Ardanuç

Kaynak Kişi: Zurnacı Naim Usta

Derleme Tarihi: 01.24.2006

Derleyen ve Notalayan
Çağlar Demirci

Salyabasma Düz Horon

♩ = 124 Allegro

The image displays the musical notation for the Salyabasma Düz Horon. It consists of three systems, each with a treble clef staff and a bass clef staff. The time signature is 6/8, and the key signature has one flat (B-flat). The tempo is marked as 'Allegro' with a quarter note equal to 124 beats per minute. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and repeat signs. The first system starts with a treble staff containing a series of eighth and sixteenth notes, followed by a bass staff with a similar rhythmic pattern. The second system continues this pattern with some variations in note values. The third system concludes the piece with a final cadence in both staves.

EK 3.37. Salyabasma Düz Horon Oyunu

Şekil 37. Salyabasma Düz Horon Oyunu Notası

Salyabasma Düz Horon oyunun müziği Ardanuçlu Zurnacı Naim ustadan, oyunu ise Yücel Dede'den alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.15. Acara Kadın Horon Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Derleyen ve Notalayan

Suat İnce

Acara Kadın

♩: 120 Allegro

EK 3.38. Acara Kadın Oyunu Müziği

Şekil 38. Acara Kadın Oyunu Notası

Acara Kadın oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.16. Acara Erkek Horon Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Derleyen ve Notalayan

Suat İnce

Acara Erkek

♩: 130 Allegro

EK 3.39. Acara Erkek Oyunu Müziği

Şekil 39. Acara Erkek Oyunu Notası

Acara Erkek oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir

4.2.2.17. Kız Horunu Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Derleyen ve Notalayan

Suat İnce

Kız Horonu

♩: 130 Allegro

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Derleyen ve Notalayan

Cemil Demirsipahi

Kız Horonu-2

♩: 140 Allegro

EK 3.40. Kız Horonu Oyunu Müziği

Şekil 40. Kız Horonu Oyunu Notası

Kız Horonu oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.18. Deli Horon Oyunu

Yöre: Artvin

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Nurettin Demir

Suat İnce

Deli Horon

♩: 140 Allegro

EK 3.41. Deli Horon Oyunu Müziği

Şekil 41. Deli Horon Oyunu Notası

Deli Horon oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir

4.2.2.19. Sardi Deli Horon Oyunu

Yöresi: Artvin- Ardanuç

Kaynak Kişi: Zurnacı Naim Usta

Derleme Tarihi: 01.24.2006

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Sardi Deli Horon

♩: 120 Allegro

EK 3.42. Sardi Deli Horon Oyunu Müziği

Şekil 42. Sardi Deli Horon Oyunu Notası

Sardi Deli Horon oyunun müziği Ardanuçlu Zurnacı Naim ustadan, oyunu ise Yücel Dede'den alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.20. Kuçen Deli Horon Oyunu

Yöre: Artvin-Şavşat
Kaynak Kişi: Zumacı Naim Usta

Derleme Tarihi: 10.10.2012
Derleyen ve Notalayan
Çağlar Demirci

Kuçen Deli Horon

♩: 126 Allegro

EK 3.43.Kuçen Deli Horon Oyunu Müziği

Şekil 43. Kuçen Deli Horon Oyunu Notası

Kuçen Delir Horon oyunun müziği Şavşatlı Zurnacı Gökalp Altun'dan alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.21. Hemşin Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Zurnacı Ömer Altuntaş

Derleme Tarihi: 08.10.2012

Düzenleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Hemşin

♩ : 148 Allegro

EK 3.44. Hemşin Oyunu Müziği

Şekil 44. Hemşin Oyunu Notası

Hemşin oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Buna ek olarak Zurnacı Ömer Altuntaş'dan alınan müzik ve ritim notası eklenmiş ayrıca temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.22. Ardanoç Hemşin Oyunu

Yöre: Artvin-Ardanoç

Kaynak Kişi: Zurnacı Naim Usta

Derleme Tarihi: 01.24.2006

Derleyen ve Notalayan
Çağlar Demirci

Ardanoç Hemşin

♩ : 164 Allegro

The image displays the musical notation for the Ardanoç Hemşin game. It consists of three systems of music, each with a treble clef staff on top and a bass clef staff on the bottom. The time signature is 2/4, and the key signature has one flat (B-flat). The tempo is marked as 'Allegro' with a metronome marking of 164. The notation includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The first system shows a melodic line in the treble staff and a more rhythmic line in the bass staff. The second system continues the melodic line in the treble staff and the rhythmic line in the bass staff. The third system concludes the piece with a final melodic phrase in the treble staff and a rhythmic phrase in the bass staff.

EK 3.45. Ardanoç Hemşin Oyunu Müziği

Şekil 45. Ardanoç Hemşin Oyunu Notası

Ardanoç Hemşin oyunun müziği Zurnacı Naim ustadan, oyunu ise Yücel Dede'den alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.23. Şavşat Hemşin Oyunu

Yöre: Artvin- Şavşat

Kaynak Kişi: Zurnacı Gökâlöp Altun

Derleyen: Uğur Ural

Düzenleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Şavşat Hemşin

♩: 160 Allegro

EK 3.46. Şavşat Hemşin Oyunu Müziği

Şekil 46. Şavşat Hemşin Oyunu Notası

Şavşat Hemşin oyunun müziği Zurnacı Gökâlöp Altun'dan, alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.24. Borçka Hemşin Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Ömer Altuntaş

Derleme Tarihi: 08.10.2012

Derleyen ve Notalayan
Çağlar Demirci

Borçka Hemşin

♩ : 136 Allegro

The image shows two systems of musical notation for the Borçka Hemşin. Each system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The first system is marked with a tempo of 136 Allegro. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, and rests. The second system continues the melody and accompaniment.

EK 3.47. Borçka Hemşin Oyunu Müziği

Şekil 47. Borçka Hemşin Oyunu Notası

Borçka Hemşin oyunu Zurnacı Ömer Altuntaş'dan alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.2.25. Hopa Hemşin Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Tulumcu Nahit Akdemir

Derleme Tarihi: 08.10.2012

Derleyen ve Notalayan
Çağlar Demirci

Hopa Hemşin

♩: 120 Allegro

EK 3.48. Hopa Hemşin Oyunu Müziği

Şekil 48. Hopa Hemşin Oyunu Notası

Hopa Hemşin oyunun müziği Tulumcu Özgür Genç'den, oyunu ise Ersin Altın'dan alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.26. Coşkun Çoruh Oyunu

Yöresi: Artvin

Kaynak Kişi: Erol Alkan

Derleme Tarihi: 08.10.2012

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Çoskun Çoruh

86 Andante

Hızlısı = 154 Allegro

EK 3.49. Çoskun Çoruh Oyunu Müziği

Şekil 49. Çoskun Çoruh Oyunu Notası

Çoskun Çoruh oyunu ilk olarak Suat İnce tarafından Nurettin Demir'den alınarak derlenmiştir. Buna ek olarak Akordeoncu Erhan Gül'den alınan müzik ve ritim notası eklenmiş ayrıca temposu belirlenerek belgelenmiştir.

Not: Çoskun Çoruhun hızlı bölümü oynanan adım cümlesine göre 12/8 'lik ritim kalıbıyla çalınır.

4.2.3. Karşı beri (Düet) Oyunları

4.2.3.1. Sarı Çiçek Oyunu

Yöresi: Artvin

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Hasan Çıtak

Muzaffer Sarısözen

Sarı Çiçek

♩: 120 Allegro

EK 3.50. Sarıçiçek Oyunu Müziği

Şekil 50. Sarıçiçek Oyunu Notası

Sarıçiçek oyunu ilk olarak Muzaffer Sarısözen tarafından Hasan Çıtak'dan alınarak derlenmiştir. Buna ek olarak Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.3.2.Karabağ Oyunu

Yöresi: Artvin

Kaynak Kişi: Mahalli Ekip

Derleyen ve Notalayan

Muzaffer Sarısözen

Karabağ

♩. = 120 Allegro

The musical score for Karabağ Oyunu Müziği is presented in two systems. Each system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The first system begins with a treble clef staff containing a series of eighth and sixteenth notes, followed by a bass clef staff with a similar rhythmic pattern. The second system continues the melody in the treble clef staff and provides a more complex bass line in the bass clef staff, including a triplet of eighth notes. The piece concludes with repeat signs in both staves of the second system.

EK 3.51. Karabağ Oyunu Müziği

Şekil 51. Karabağ Oyunu Müziği

Karabağ oyununu ilk olarak Muzaffer Sarısözen tarafından mahalli ekipten alınarak derlenmiştir. Buna ek olarak yeniden düzenlenerek ritim notası ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.3.3. Ardanuç Karabağ Oyunu

Yöresi: Artvin- Ardanuç

Derleyen ve Notalayan

Kaynak Kişi: Zumacı Yasin Torun

Seyfettin Kaya

Ardanuç Karabağ

♩ = 140 Allegro

The musical score is presented in three systems. Each system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The time signature is 2/8, and the key signature has one flat (B-flat major). The tempo is marked 'Allegro' with a quarter note equal to 140 beats per minute. The music is written in a style typical of traditional Turkish folk music, featuring a mix of eighth and sixteenth notes, with some rests and dynamic markings like 'f' and 'mf'.

EK 3.52. Ardanuç Karabağ Oyunu Müziği

Şekil 52. Ardanuç Karabağ Oyunu Müziği

4.2.3.4. Ondörtlü Oyunu

Yöre: Artvin

Kaynak Kişi: Hasan Çıtak

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Düzenleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Ondörtlü (Dasnicorç)

♩ = 128 Allegro

The musical score is written in 6/8 time and consists of four systems of two staves each. The top staff is the melody, and the bottom staff is the rhythmic accompaniment. The tempo is marked as Allegro with a quarter note equal to 128 beats per minute. The score includes a 'Fine' marking at the end of the second system. A red slur is placed over the first two measures of the third system's melody. The key signature has one sharp (F#).

Ondörtlü-2

EK 3.53. Ondörtlü Oyunu Müziği

Şekil 53. Ondörtlü Oyunu Notası

Ondörtlü oyunu ilk olarak Muzaffer Sarısözen tarafından Hasan Çıtak'dan alınarak derlenmiştir. Azeri kökenli bir oyundur ve yörede bütün müzik cümleleri kullanılmaz. Buna ek olarak bu oyunun müziğini Zurnacı Ömer Altuntaş icrasından alınarak müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir

4.2.4. Seyirlik Oyunlar

4.2.4.1. Teşi Erkek Oyunu

Yöre: Artvin- Ardanuç

Kaynak Kişi: Feramuz Cengiz

Derleme Tarihi: 24.01.2006

Derleyen ve Notalayan

Çağlar Demirci

Teşi (Erkek)

The image displays the musical notation for the Teşi (Erkek) song. It consists of two systems of music. The first system shows a melody in the treble clef and a rhythmic accompaniment in the bass clef. The second system continues the melody and accompaniment, ending with a double bar line and repeat signs. The time signature is 10/8, and the key signature has one flat (B-flat).

EK 3.54. Teşi Erkek Müziği

Şekil 54. Teşi Erkek Oyunu Notası

Teşi oyunu öncelik olarak iki tür halinde oynanır. İlki genç kızların beraber toplanarak anne ve nenelerinin yaptığı hareketleri taklit etmeleri ikincisi ise, solist özelleği taşıyan bir erkek tarafından oynanan “İndim çayır biçmeye” adlı türküyle oynanan ve oynayan kişinin kendini beğendirmeye çalışarak taklit ettiği tek kişilik bir seyirlik oyundur. Bu oyuna ek olarak ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

Teşi seyirlik oyununun Ardanuç'ta sözsüz ve daha ritmik, Şavşat'ta ise sözlü olarak icra edildiği video kaydıyla belgelenmiştir.

4.2.4.2. Tavuk Barı Oyunu

Yöre: Artvin-Ardanuç
Kaynak Kişi: Zurnacı Feramuz Usta

Derleme Tarihi: 16.10.2012
Derleyen ve Notalayan:
Çağlar Demirci

Tavuk Barı

The image shows the musical notation for the Tavuk Barı game. It consists of four systems of music. Each system has a treble clef staff (melody) and a bass clef staff (rhythm). The tempo is marked as 114 Allegro. A red slur is placed over the first two measures of the melody in the first system. The notation is in 6/8 time.

EK 3.55. Tavuk Barı Oyunu Müziği

Şekil 55. Tavuk Barı Oyunu Notası

Tavuk Barı oyunun müziği Ardanuçlu Zurnacı Feramuz ustadan, oyunu ise Yücel Dede'den alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

4.2.4.3. Tamara Oyunu

Yöre: Artvin-Ardanuç

Kaynak Kişi: Zurnacı Feramuz Usta

Derleme Tarihi: 01.24.2006

Derleyen ve Notalayan
Çağlar Demirci

Tamara

♩. = 104 Andante

EK 3.56.Tamara Oyunu Müziği

Şekil 56. Tamara Oyunu Notası

Tamara oyunun müziği Ardanuçlu Zurnacı Feramuz ustadan, oyunu ise Yücel Dede'den alınarak derlenmiştir. Oyunun müzik, ritim notası eklenmiş ve temposu belirlenerek belgelenmiştir.

5. SONUÇ

Yapılan bu çalışmalar sonucunda Artvin yöresinde farklı etnik gruplardan insanların yaşadığı ve her etnik grubun yaşadığı yere göre kendi çalgısını kullanarak müziğini yaptığı görülmektedir. Buna göre; Gürcüler Akordeon, Lazlar ve Hemşinliler Tulum ve Kemeñçe, geri kalan halk ise Davul ve Zurna çalgılarını kullanmaktadır. Yörede çalınan Tulum, Kemeñçe ve Akordeona herhangi bir ritim saz eşlik etmemektedir.

Artvin Halk oyunları türlerini beş ana başlık altında belirtmek gerekirse: Horonlar, Barlar, Karşı beri(Tek oyun), Seyirlik oyunları icra edilmektedir. Artvin yöresinde ki bütün yöreyi kapsayan araştırma sonucu elli ve üzeri belli başlı oynanan oyunlar tespit edilmiş, notaya alınmış, oyunların tempo hızları belirlenmiş, müzik ve ritim notaları dikte edilmiş, müzik ve video görüntüleri eklenerek belgelenmiştir.

Tespit edilen oyun türlerine göre öncesinde yirmi veya otuz arasındayken, bu çalışma sonucu oyun sayısı altmışa yakın olarak tespit edilmiştir. Bilinen derlenen oyunların notaları incelenerek yeni kayıtlarla karşılaştırılıp eklemeler yapılmıştır.

Sahil kesimde yaşayan Lazların oynadıkları oyunlar: Arhavi Canlısı, Sarızambak, Papilat, Narina, Memedina, Damat Bağlama(Mendil) oyunları tespit edilerek bu çalışmaya dâhil edilmiştir; fakat Arhavi'de ki Lazların bu oyunları oynadıkları, Hopa'daki Lazların ise oynamadıkları tespit edilmiştir. Bunun sebebi olarak Arhavi ve Rize arasında yaşayan Lazların oynadıkları oyunlar aynı kültüre ait olduğu için diyebiliriz.

Ardanuç'a ait oyunlar: Sallama, Sardi Deli Horon, Salyabasma Düz Horon, Tulum, Tamara, Ardanuç Ağır Bar, Karabağ, Ardanuç Hemşin ve Teşi Erkek seyirlik oyunları derlenerek notaya alınıp belgelenmiştir.

Şavşat' da oynanan oyunlardan: Yayla Barı, Üç Ayak Ağır Barı, Kuçen Deli Horon, Şavşat Hemşin oyunları da notaya alınarak belgelenmiştir. Bu çalışma da Ardanuç ve Şavşat ilçelerinin oyunları ve müzik çalgılama yapısı ortak olduğu tespit edilmiştir. Bunun sebebi bu ilçelerde yaşayan insanların soyları, Ahıska Türklerinden geldiği için ortak kültüre sahiptir diyebiliriz.

Yusufeli merkez ve Barhal Köyünde derlenen oyunlar: Hevek barı, Solayak barı, Tekayak, Çiftayak, Üçayak barı ve Adamoğlu horonudur. Altıparmak dağları eteklerinde bulunan köylerde Gürcülerin halen yaşadığı ve kendi dillerini kullandığı da tespit edilmiştir.

Bilinen ve daha önceden notaya alınmış derlenmiş oyunları örnek teşkil edecek şekilde video görüntüsü çekilmiştir. Oyun, müzik ve ritim açısından eklenecek bir şeyler varsa tespit edilip ilave edilmiştir. Derlenen oyunların görüntüsü ise birebir yapılan çalışmalarla elde edilerek ekler dâhilinde sunulmuştur.

Artvin yöresi oyunları usul olarak 2 zamanlı, 3 zamanlı, 4 zamanlı, 5 zamanlı, 6 zamanlı, 7 zamanlı ve 10 zamanlı usullerden oluşmaktadır. 7 zamanlı oyunlara horon bölgesi olmasına rağmen çok az rastlanmaktadır. Yörede Hemşin oyunu sadece merkezde 7 zamanlı diğer ilçelerde ise 2 zamanlı olarak çalınıp oynanmaktadır. Yörede başka 7 zamanlı bir Halk oyunlarına rastlanmamaktadır.

Hemşin oyununun il ve ilçelere göre müzik ve oyun bakımından farklılıklarını göstermek için hepsi ayrı ayrı belgelenmiştir. Ayrıca Düz horon adı altında oynanan oyunlarında müzik, ritim ve oyun yönünden ayırt edilmesi için üç ayrı şekilde farklılıkları gösterilmiştir. Teşi oyunun kız ve erkek oyunu olarak farklılığı belirtilmiş ve video görüntüsü eklenerek belgelenmiştir.

Yörede kullanılan Çimon (Billi) çalgısı bu araştırmamız sonucu gün yüzüne çıkmıştır. Yörede Artvin, Gürcü ve Hemşinlilerin kullandığı Tulum Nav'larının farklılıkları gösterilerek video kaydı eşliğinde sunulmuştur.

Bugüne kadar yapılan çalışmalar kültürümüzü arşivlendirmek adına yapılmış koruma amaçlı çalışmalardan öteye gidilememiştir; fakat asıl amaç bunun dışında var olan kültürümüzü daha geniş kitlelere tanıtmak için olmalıdır. Bunu yaparken geleneksellik ön planda olmak şartıyla doğrudan sahneye aktarım söz konusu olmalıdır. Yarışma, gösteri vb. etkinliklerin kültürümüzü doğru bir şekilde yansıtması bu anlamda önem kazanmaktadır. Yapılan bu çalışmanın önemli bir arşiv ve kaynak sağlayacağı ümit edilmektedir.

6. KAYNAKLAR

AND, M (1974). *Oyun ve Bg*. İş Bankası Kültür Yayınları. İstanbul

BAYKURT, Ő (1996). *Türkiye' de İlk Halk Oyunları Semineri*. Yapı Kredi Yayınları. İstanbul

DEMİRSİPAHİ, C (1975). *Türk Halk Oyunları*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. Ankara

EROĞLU, T (1999). *Türk Halk Oyunları El Kitabı*. Mars Basım Hizmetleri. Ankara

GÖZAYDIN, N (2006). *Türk Kültürü ve Halk Oyunları*. İstanbul

KOÇKAR, M. T (1998). *Dans ve Halk Dansları*. Bağırgan Yayınevi. Ankara

ŞAHİN Z, ŞAHİN R, AKALIN Z(1997). *Artvin Yöresi Folkloru Halk Kültürü Araştırmas*. Artvin

TURHAN S, TAN N (2001). *Artvin Halk Müziğine Giriş*. Artvin Valiliği Kültür Yayınları. Ankara

TÜRKÇE SÖZLÜK (1998), *Türk Dil Kurumu Yayınları*, Ankara

URAL, U (1994). *Artvin Halk Oyunları ve Müziği*. İT. THO. Yayınlanmamış Bitirme Tezi. İstanbul

İnternet:

Elektronik Makale ve Yayınlar

T.C Artvin Valiliği, İlimiz, Tarihi Durum, Erişim tarihi: 11.12.2012 <http://www.artvin.gov.tr/index.php?page=GenelBilgiler&file=cografya>, 10 Temmuz 2006.

Röportajlar:

AKDEMİR, N (2013). Tulum zerine yapılan görüşme. İstanbul

ALKAN, E (2013). Akordeon zerine yapılan görüşme. Bursa

ALTUNTAŞ,  (2013). Mey, Zurna, Kaval zerine yapılan görüşme. İzmir

KARA, N (2013). Davul ve zurna üzerine yapılan görüşme. Artvin-Ardan

URAL, U (2013). Artvin Halk oyunları ve Düdük zerine yapılan görüşme. İstanbul

URHANTEKİN, Y(2013). Tulum ve Halk oyunları üzerine yapılan görüşme. Artvin-Yusufeli

Kaynak Kişiler:

AKALIN, Zeki Artvin, Halk oyunları Uzmanı

AKDEMİR, Nahit, Artvin Şavşat, Halk oyunları Müzisyeni (Tulum) ve Eğitmeni

ALKAN, Erol Artvin Şavşat Halk Oyunları Müzisyeni(Akordeon)

ALTUN, Gökalp Artvin Şavşat, Halk oyunları Müzisyeni(Zurna)

ALTUNTAŞ, Ömer Artvin Halk oyunları Müzisyeni(Zurna)

CENGİZ, Feramuz Artvin Ardanuç Halk oyunları Müzisyeni(Zurna)

DEDE, Yücel Artvin Ardanuç, Halk oyunları Eğitmeni

DEMİR, Nurettin Artvin, Halk oyunları Müzisyeni (Akordeon)

GENÇ, Özgür Artvin, Halk oyunları Müzisyeni (Tulum)

GEZER, Halil Artvin Ardanuç, Halk oyunları Müzisyeni (Davul)

GÜL, Erhan Artvin Ardanuç, Halk oyunları Müzisyeni (Akordeon)

GÜNAY, Asım Artvin Halk oyunları Müzisyeni(Zurna)

İNCE, Suat Artvin, Halk oyunları Uzmanı

KARA, Naim Artvin Ardanuç Halk oyunları Müzisyeni(Zurna)

KARA, Mumin Artvin Ardanuç, Halk oyunları Müzisyeni (Davul)

ÖNGÜNER, Mehmet Artvin, Halk oyunları Eğitmeni

ÖZBIYIK, Kemal Artvin Arhavi, Halk oyunları Eğitmeni

TORUN, Yasin Artvin Ardanuç Halk oyunları Müzisyeni(Zurna)

URAL, Uğur Artvin Şavşat, Halk oyunları Uzmanı

URHANTEKİN, Yaşar Artvin Yusufeli, Halk oyunları Müzisyeni (Tulum)

ÜLKER, Gökhan Artvin, Halk oyunları Uzmanı

7. EKLER

EK 7.1. ARTVİN YÖRESİ HALK ÇALGILARI FOTOĞRAFLARI

EK 7.2. ARTVİN HALK OYUNLARI DVD GÖRÜNTÜLERİ

EK 7.3. ARTVİN HALK OYUNLARI DVD MÜZİKLERİ

EK 7.4. DERLEME VE RÖPORTAJ DVD GÖRÜNTÜLERİ

8.ÖZGEÇMİŞ

01.05.1983 tarihinde Artvin’de doğdu. İlköğretim ve Lise eğitimini Artvin’de tamamladı.

2002 yılında Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuarı Türk Halk Oyunları Bölümünü kazandı. Burada beş yıl süren Halk oyunları, müzik ve Akordeon eğitimi aldı.

Birçok yurtiçi ve yurtdışı yarışmalar, gösteriler ve festivallerde dansçı, müzisyen ve öğretici olarak görev aldı.

Vatani görevini 2009 yılında Erzincan Bando Komutanlığı’nda Kısa Dönem olarak yaptı.

2009 yılında 9 Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi’nde Pedagojik Formasyon eğitimi aldı.

2011 yılında Haliç Üniversite Türk Musikisi Konservatuarı’na girdi. Burada Tezli Yüksek Lisans eğitimine devam etmektedir.